

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERSITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ**

Katedra veřejné správy

**DOKAZOVÁNÍ PŘESTUPKŮ, POKUTY A ODVOLACÍ ŘÍZENÍ
V POLICEJNÍ PRAXI**

Bakalářská práce

Předkládá: Lukáš Gabriel

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

PLZEŇ 2015

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lukáš GABRIEL**
Osobní číslo: **R12B0027P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Název tématu: **Dokazování přestupků, pokuty a odvolací řízení v policejní praxi**
Zadávající katedra: **Katedra veřejné správy**

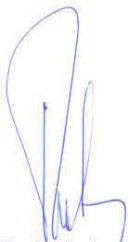
Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Zpracovat seznam odborné literatury na vybrané téma
2. Stanovit cíl kvalifikační práce
3. Zpracovat teoretickou a praktickou část práce dle požadavků FPR
4. Popsat metodiku praktické části
5. Vypracovat diskuzi a závěr kvalifikační práce
6. Dodržet formální úpravu kvalifikační práce dle požadavků FPR
7. Dodržet citační normu

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: cca 40 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná
Seznam odborné literatury:
viz zvláštní seznam

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.
Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce: 31. března 2014
Termín odevzdání bakalářské práce: 31. března 2015

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 4. září 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Dokazování přestupků, pokuty a odvolací řízení v policejní praxi“ zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem pro vědeckou práci obvyklým.

V Plzni dne

.....

vlastnoruční podpis

Poděkování:

Děkuji JUDr. Tomášovi Loudovi, CSc. za odborné vedení práce, za poskytování rad a materiálních podkladů.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK.....	6
SEZNAM OBRÁZKŮ	7
ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	9
1. ZÁKLADNÍ ÚKOLY POLICIE ČR.....	10
2. ZAKOTVENÍ POJMU A VÝZNAMU PŘESTUPKU V PRÁVNÍM ŘÁDU ČR	12
3. NEJČASTĚJŠÍ ÚKONY, KTERÉ POLICIE ČR V SOUVISLOSTI S ODHALOVÁNÍM A PROJEDNÁVÁNÍM PŘESTUPKŮ PROVÁDÍ	16
3.1. Oprávnění Policie ČR při odhalování přestupkového jednání	17
3.2. Základní kriminalistické metody využívané v souvislosti s přestupky	27
3.2.1. Topografická dokumentace	28
3.2.2. Fotografická dokumentace	29
3.2.3. Pořizování videodokumentace	30
4. PŘESTUPKY PROJEDNÁVANÉ POLICIÍ ČR JAKOŽTO PŘÍSLUŠNÝM SPRÁVNÍM ORGÁNEM.....	31
5. ZÁKLADNÍ ZÁSADY PŘESTUPKOVÉHO ŘÍZENÍ.....	37
5.1. Zásada legality (právnosti)	37
5.2. Zásada (objektivní) materiální pravdy	37
5.3. Zásada rovnosti účastníků	37
5.4. Zásada rychlosti a hospodárnosti.....	38
5.5. Zásada oficiality a zásada dispoziční	38
5.6. Zásada bezprostřednosti	39
5.7. Zásada presumpce nevinny	39
5.8. Zásada in dubio pro reo (v pochybnostech ve prospěch podezřelého).....	39
5.9. Zásada ne bis in idem	39
5.10. Zásada dvouinstančnosti řízení.....	40
5.11. Zásada zákazu reformace in peius (zákaz změny k horšímu).....	41
5.12. Zásada volného hodnocení důkazů	41
5.13. Zásada odstranění rozporů (smír mezi stranami).....	41
5.14. Zásada obhajoby	41
5.15. Zásada oportunity (účelnosti)	42
5.16. Zásada teritoriality	43
6. BLOKOVÉ ŘÍZENÍ A BĚŽNÉ PŘESTUPKOVÉ ŘÍZENÍ KONANÉ POLICIÍ ČR ...	44
6.1. Blokové řízení.....	44
6.2. Běžné přestupkové řízení.....	46

7. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY PODANÉ PACHATELEM PŘESTUPKU PROTI PRAVOMOCNÉMU BLOKOVÉMU ŘÍZENÍ.....	47
7.1. Přezkumné řízení.....	48
7.2. Obnova řízení.....	51
7.3. Stížnosti.....	53
8. SOUČINNOST POLICIE ČR S PŘÍSLUŠNÝMI SPRÁVNÍMI ORGÁNY.....	55
8.1. Oznámení přestupku příslušnému správnímu orgánu.....	56
8.2. Odevzdání věci příslušnému orgánu.....	57
PRAKTICKÁ ČÁST.....	58
9. PROJEDNÁNÍ PŘESTUPKOVÉHO JEDNÁNÍ V PRAXI.....	59
9.1. Zjištění protiprávního jednání pachatele mající znaky přestupku.....	59
9.2. Projednání přestupku s pachatelem.....	60
9.3. Vyhotovení pokutového bloku.....	61
ZÁVĚR.....	62
RESUME.....	63
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	64

SEZNAM ZKRATEK

PřZ	zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
ZSIL	zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích
SpŘ	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
ZPOL	zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
LZPS	zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD
Inst.	institut

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Radar RAMER 10C	25
Obrázek 2 Alkoholtester DRÄGER 7510	27
Obrázek 3 Jednorázový tester Drugwipe 5 na zjištění drogy	27
Obrázek 4 Blok na pokutu na místě zaplacenou	45
Obrázek 5 Blok na pokutu na místě nezaplacenou	46
Obrázek 6 Záznam pořízený zařízením PolCam s údajem o naměřené rychlosti	59

ÚVOD

Dokazování a projednávání přestupků patří mezi základní úkoly Policie ČR. Ta v souvislosti s výkonem této působnosti působí represivně a využívá zákonem aprobované pravomoci, které tuto činnost dle jejich povahy různým způsobem zajišťují a zabezpečují.

Mimo to Policie ČR působí i preventivně, tedy takovým způsobem, který můžeme definovat jako předcházení a eliminace vzniku protiprávního jednání. Policii ČR můžeme proto považovat za „vykřičník“ ukrytý v podvědomí všech lidí zdržujících se na území České republiky, jenž se zjeví vždy, kdy k dosažení určitého účelu člověk zvažuje takový způsob chování, který by mohl ohrozit nebo porušit zájmy chráněné zákonem. Pod hrozbou následného trestu pak člověk ve většině případů volí s právem souladné a společensky žádoucí chování. Takové chování nejenže ochrání případného pachatele před trestem, ale ochrání též společnost před následky jeho protiprávního jednání.

Vypracováním této práce na zvolené téma „Dokazování přestupků, pokuty a odvolací řízení v policejní praxi“ sleduji takový cíl, aby čtenář, kterému se tato práce dostane do ruky, mohl v dostatečné míře pochopit účel práce a důležitost poslání ozbrojeného sboru Policie ČR. Vždyť Policie ČR je jedním ze subjektů státního donucení, se kterým člověk v nejčastějších případech přichází do styku, např. na ulici jeho města. Je třeba si položit otázku a uvědomit si, jak by stát mohl bez existence takovýchto orgánů zajišťovat ochranu občanské společnosti před zloději, vrahy a jinými zavrženíhodnými jedinci nebo skupinami?

TEORETICKÁ ČÁST

1. ZÁKLADNÍ ÚKOLY POLICIE ČR

Policie ČR byla zřízena zákonem 283/1991 Sb., o Policii České republiky (od 1. ledna 2009 je tento zákon nahrazen zákonem 273/2008 Sb., o Policii České republiky). „*Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra. Tvoří ji Policejní prezidium České republiky, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky.*“¹ Policie ČR je tedy tzv. dalším subjektem státní správy, který plní zcela specifické úkoly, kterými jsou zejména:

- *„chrání bezpečnost osob a majetku,*
- *spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku, a byl-li porušen, činí opatření k jeho obnovení,*
- *vede boj proti terorismu,*
- *odhaluje trestné činy a zjišťuje jejich pachatele,*
- *koná vyšetřování o trestných činech,*
- *zajišťuje ochranu státních hranic ve vymezeném rozsahu,*
- *zajišťuje ochranu ústavních činitelů České republiky a bezpečnost chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území České republiky poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod,*
- *zajišťuje ochranu zastupitelských úřadů, ochranu sídelních objektů Parlamentu, pokud zákon nestanoví jinak, prezidenta republiky, Ústavního soudu, Ministerstva zahraničních věcí ČR, Ministerstva vnitra ČR a dalších objektů zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, které určí vláda na návrh ministra vnitra, rovněž zajišťuje ochranu objektů, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána,*
- *dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupůsobí při jeho řízení,*
- *odhaluje přestupky,*
- *projednává přestupky, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis,*
- *vede evidence a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů,*
- *vyhlašuje celostátní pátrání, přitom je oprávněna zveřejňovat údaje nezbytné k identifikaci hledaných osob,*

¹Policie České republiky, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>

- *na základě vyznění orgány Vězeňské služby České republiky provádí úkony související s bezprostředním pronásledováním osob, které uprchly z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody,*
- *zadržuje svěřence s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, kteří jsou na útěku a spolupůsobí při jejich vyhledávání,*
- *zajišťuje pohotovostní ochranu jaderných zařízení, které určí vláda České republiky, a podílí se na fyzické ochraně jaderného materiálu při jeho přepravě podle zvláštního právního předpisu,*
- *kontroluje doklady o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu.*²

Obecně platí, že orgán policie shromažďuje potřebné informace a podklady, včetně výslechů osob zúčastněných na události, u které je důvodné podezření, že v její souvislosti došlo k porušení právních předpisů. Dále provádí zajištění věcí získaných přestupkem či použitých ke spáchání přestupku. Poté tyto podklady předává správnímu orgánu (přestupkové komisi), která v dané věci vede řízení a vydává rozhodnutí. Mimo to „*Policie ČR provádí jako součást plnění svých úkolů pátrání po osobách a věcech s cílem zjistit, kde se tyto osoby nebo věci nacházejí, nebo identifikovat osoby, mrtvoly, části lidského těla anebo kosterního nálezu neznámé totožnosti.*“³

Pro naplnění tématu této práce nám však postačí zaměření se na plnění úkolů Policií ČR v souvislosti s odhalováním a projednáváním přestupků, neboť v určitých zákonem vymezených případech orgán policie disponuje příslušností sám přestupky projednávat v tzv. „blokovém řízení“ nebo v tzv. „běžném správním řízení“.

²DVOŘÁČEK, Zdeněk. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Vyd. 1. Praha: Trivis, 2004, s. 13. ISBN 80-86795-04-7x.

³ Ust. § 68 odst. 1 ZPOL.

2. ZAKOTVENÍ POJMU A VÝZNAMU PŘESTUPKU V PRÁVNÍM ŘÁDU ČR

b) Pojem přestupku – legální definice dle ust. § 2 odst. 1 PřZ:

„(1) Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“⁴

Z výše uvedené definice přestupku je nutné vyvozovat materiální a formální znaky přestupku⁵, ze kterých vyplývá, že přestupkem není pouze jednání, které přesahuje jen rámec nevhodnosti nebo neslušnosti, ale být splněn požadavek, že zároveň obsahovat alespoň nepatrnou míru společenské škodlivosti a naplňuje některou ze skutkových podstat přestupků uvedených v přestupkovém či jiném zákoně.

c) Negativní vymezení přestupku dle ust. § 2 odst. 2 písm. a), b) PřZ:

„(2) Přestupkem není jednání, jimž někdo odvrací

a) přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem, nebo

b) nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.“⁶

V případě odst. a) mluvíme o „nutné obraně“, v případě odst. b) o „krajní nouzi“. Pro oba případy se v právní terminologii používá společný termín „okolnosti vylučující protiprávnost“, které vyjadřují, že *„chybí-li znak protiprávnosti, nelze odpovědnost vyvozovat, protože dovolený čin, i když se svými znaky podobá přestupku, nenaplňuje skutkovou podstatu přestupku a není ani nebezpečný pro společnost.“⁵*

⁴ Ust. § 2 odst. 1 PřZ.

⁵ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 455. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 9788074000492.

⁶ Ust. § 2 odst. 2 písm. a), b) PřZ.

d) Požadavek míry zavinění dle ust. § 3 PŘZ:

„K odpovědnosti za přešupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.“⁷

„Zaviněním se rozumí vnitřní psychický vztah pachatele k protiprávnímu jednání a jeho následku. Je vybudováno na složce vědění (intelektuální složka) a na složce vůle (volní složka zavinění). Rozlišují se dvě formy zavinění – úmyslné a z nedbalosti.“⁸

• Nedbalostní zavinění dle ust. § 4 odst. 1 PŘZ (nedbalost vědomá a nevědomá):

„(1) Přešupek je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

a) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí, nebo

b) nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl.“⁹

• Úmyslné zavinění dle ust. § 4 odst. 2 PŘZ (úmysl přímý a nepřímý):

„(2) Přešupek je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

a) chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem nebo

b) věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn.“¹⁰

Považuji za důležité zmínit, že dle ust. § 4 odst. 3 PŘZ, „se jednáním rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel podle okolností a svých osobních poměrů povinen.“¹¹ Jedná se např. o takové případy, kdy správní orgán uložil osobě povinnost něco plnit, činit, popřípadě zdržet se určitého jednání nebo něco strpět, a tato osoba tuto povinnost nesplnila.

⁷ Ust. § 3 PŘZ.

⁸ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 450. Právnické učebnice (C.H. Beck). ISBN 9788074000492.

⁹ Ust. § 4 odst. 1 PŘZ.

¹⁰ Ust. § 4 odst. 2 PŘZ.

¹¹ Ust. § 4 odst. 3 PŘZ.

e) Věk a přičetnost dle ust. § 5 odst. 1, 2 PŘZ:

„(1) Za přestupek není odpovědný, kdo v době jeho spáchání nedovršíl patnáctý rok svého věku.

(2) Za přestupek není odpovědný, kdo pro duševní poruchu v době jeho spáchání nemohl rozpoznat, že jde o porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem, nebo nemohl ovládat své jednání. Odpovědnosti se však nezabývá ten, kdo se do stavu nepřičetnosti převedl, byť i z nedbalosti požitím alkoholu nebo užitím jiné návykové látky.“¹²

V obou případech hovoříme o tzv. „deliktní způsobilosti“, tedy schopnosti pachatele přestupku být subjektem povinností, které vzniknou v důsledku porušení zákonem stanovené možnosti chování, ale také schopnosti tyto povinnosti zákonem stanoveným způsobem porušit. *„Deliktní způsobilost fyzické osoby je obecně vázána na dosažení určité rozumové a volní vyspělosti odpovídající zpravidla určitému věku a na zachování schopnosti ovládnout své jednání (volní složka) a schopnosti posoudit jeho následky (intelektuální složka), přičemž obě hlediska musí být splněna současně, a to v době spáchání deliktu.“¹³*

f) Druhy sankcí za přestupek dle ust. § 11 odst. 1 PŘZ:

„(1) Za přestupek lze uložit tyto sankce:

- a) napomenutí,*
- b) pokutu,*
- c) zákaz činnosti,*
- d) propadnutí věci,*
- e) zákaz pobytu.*

(2) Sankci lze uložit samostatně nebo s jinou sankcí; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.

(3) Od uložení sankce lze v rozhodnutí o přestupku upustit, jestliže k nápravě pachatele postačí samotné projednání přestupku.“¹⁴

¹² Ust. § 5 odst. 1, 2 PŘZ.

¹³ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 449. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 9788074000492.

¹⁴ Ust. § 11 odst. 1 PŘZ.

Za porušení zákonné povinnosti je pachateli uložena sankce neboli trest. Hlediska pro výběr druhu sankce a její výměry musí být zákonem vyjádřeny. Jednalo by se o zásadní pochybení zákonodárce, kdyby měl správní orgán za určité jednání uložit pokutu, ale nebylo by stanoveno, v jakém rozpětí částky se má pohybovat. „*Má-li být sankce za přestupek efektivní a plnit svůj účel, musí být jejich systém vytvořen tak, aby obsahoval takové druhy a výši sankcí, které by odpovídaly společenské nebezpečnosti a závažnosti přestupků, braly ohled na možné majetkové a jiné výhody pachatele přestupku, na mzdové a cenové relace apod.*“¹⁵

f) Obecně určené výše pokut za přestupky dle ust. § 13 odst. 1 a 2 ZpŘ:

„(1) Pokutu lze uložit do 1000 Kč, nestanoví-li zvláštní část tohoto zákona nebo jiný zákon pokutu vyšší.

(2) V blokovém řízení (§ 84) lze uložit pokutu do 1000 Kč, pokud tento zákon nebo jiný zákon nepřipouští uložit v takovém řízení pokutu vyšší, a v příkazním řízení (§ 87) 4000 Kč.

(3) Pokuta uložená orgánem obce je příjmem obce, jejíž orgán ve věci rozhodoval v prvním stupni. Pokuta uložená jiným správním orgánem České republiky je příjmem státního rozpočtu této republiky.“¹⁶

g) Zánik trestnosti za přestupek dle ust. § 20 PŘZ:

„*Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok; nelze jej též projednat, popřípadě uloženou sankci nebo její zbytek vykonat, vztahuje-li se na přestupek amnestie.*“¹⁷

Tyto okolnosti zániku trestnosti nastávají až dodatečně, tedy až po samotném spáchání přestupku. V případě jejich existence není správní orgán oprávněný takový přestupek projednat a uložit za něj pachateli sankci.¹⁸

¹⁵HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 459. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 9788074000492.

¹⁶ Ust. § 13 odst. 1, 2 PŘZ.

¹⁷ Ust. § 20 PŘZ.

¹⁸ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, s. 455. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 9788074000492.

3. NEJČASTĚJŠÍ ÚKONY, KTERÉ POLICIE ČR V SOUVISLOSTI S ODHALOVÁNÍM A PROJEDNÁVÁNÍM PŘESTUPKŮ PROVÁDÍ

Z ust. § 1, § 2 a § 3 ZPOL vyplývá, že „Policie ČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky. Policie působí na území České republiky, nestanoví-li tento zákon nebo jiný právní předpis jinak.“¹⁹

V souvislosti s tímto vymezením disponuje nemalým množstvím zákonných oprávnění (viz kapitola 3.1.), kterých při odhalování určitého protiprávního jednání využívá a na jejich základě zjišťuje skutečnosti a okolnosti případu, které v konečném důsledku slouží jako důkazní prostředky pro prokazování protiprávního jednání jeho pachatele.

Policii ČR je zákonem stanovena povinnost svou hlídkovou činností vytvářenou z vlastní iniciativy, která svou podstatou je činností preventivní a represivní, vyhledávat taková jednání, která lze považovat za protiprávní, a pokud je to z povahy věci možné, ihned, je-li to z povahy případu možné a účelné, zabránit jejímu pachateli v takovém nežádoucím jednání pokračovat. V nejčastější praxi je však Policie ČR o protiprávním jednání kontaktována např. oznamovatelem či poškozeným. Orgánu policie je uložena povinnost ve smyslu ust. § 58 odst. 2 PŘZ učinit „nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem. O zjištěných skutečnostech sepíše orgán policie úřední záznam, který přiloží k oznámení. Oznámení učiní orgán policie nejpozději do třiceti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozví.“²⁰

„Dokazování by bylo možné považovat za nejdůležitější část správního řízení o přestupku (či jiného deliktu), neboť na jeho základě mohou být potvrzeny či vyvráceny skutečnosti, které jsou rozhodné pro posouzení dané věci. Dokazování lze charakterizovat

¹⁹ Ust. § 1, §2, §3 ZPOL.

²⁰ Ust. § 58 odst. 2 PŘZ.

jako postup, kterým se má existence určité skutečnosti buď prokázat, nebo vyvrátit, a to na základě provedených důkazních prostředků, (tedy prostředků sloužících ke zjištění určitých skutečností, jako je např. důkaz listinou, důkaz znaleckým posudkem, apod.). Z těchto důkazních prostředků se opatří příslušný důkaz, tedy poznatek získaný v procesu dokazování (např. údaje z obsahu listiny, ze znaleckého posudku). Samotný proces dokazování je v podstatě tvořen třemi základními částmi, kterými jsou navrhování důkazů, jejich provádění a hodnocení.“²¹ Policie ČR může v procesu dokazování užít jen takových důkazních prostředků, které lze důvodně považovat za vhodné ke zjištění stavu věci a které nebyly získány nebo provedeny nezákonně, tzn. v rozporu s právními předpisy.

3.1. Oprávnění Policie ČR při odhalování přestupkového jednání

Za výchozí právní předpis Policie ČR, který:

- obsahuje její definici, řízení a organizaci,
- vymezuje její činnost,
- ukládá jí základní povinnosti a obsahuje další související ustanovení,

můžeme považovat ZPOL, jež nahradil zákon o Policii ČR předcházející, 283/1991 Sb., jimž byla Policie v České republice ke dni 15. července 1991 zřízena. V ZPOL nalezneme kromě výše uvedeného i pro tuto práci důležité tzv. „zákonné instrumenty, které hrají velice významnou roli v souvislosti s odhalováním a dokazováním přestupkových jednání, neboť bez jejich existence by byla tato činnost zřejmě neefektivní, neúčelná nebo při nejmenším velice problematická.

Těmito zákonnými instrumenty nazýváme všechna oprávnění, popř. pravomoci, jejichž využití Policie ČR volí dle charakteru konkrétního případu, samostatně nebo v jejich vzájemném propojení, a které slouží k odhalování a zabraňování protiprávních jednání. Za takové oprávnění můžeme spolehlivě považovat zejména:

- prokázání totožnosti,
- podání vysvětlení,
- předvolání,

²¹JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011, s. 209. ISBN 9788074004018.

- předvedení,
- použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla,
- odnětí věci.

Oprávnění, kterými Policie ČR disponuje, však můžeme kromě ZPOL nalézt i v jiných právních předpisech. Takovým právním předpisem je např. ZSIL, z něhož vyplývají oprávnění využívané Policií ČR v souvislosti s dohlížením a zvýšení bezpečnosti silničního provozu na pozemních komunikacích. Těmito oprávněními jsou např.:

- zastavování vozidel,
- měření rychlosti vozidel,
- výzva řidiči podrobit se ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou.

Začneme tedy s nejzákladnějšími a nejdůležitějšími oprávnění Policie ČR, jež upravuje ZPOL.:

Prokázání totožnosti

§ 63

„(1) Prokázáním totožnosti se rozumí prokázání jména, popřípadě jmen, příjmení, data narození a v případě potřeby také adresy místa trvalého pobytu, adresy místa pobytu nebo adresy bydliště v zahraničí, rodného čísla a státní příslušnosti. Rozsah a způsob zjišťování osobních údajů musí být přiměřené účelu zjišťování totožnosti.

(2) Policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu

- a) podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu,*
- b) zdržující se v prostoru, o kterém lze důvodně předpokládat, že se v něm zdržují cizinci bez povolení opravňujícího k pobytu na území České republiky,*
- c) bezdůvodně se zdržující v bezprostřední blízkosti policí chráněného prostoru nebo v místě, z něhož lze tento prostor účinně ohrozit,*
- d) od níž je požadováno vysvětlení,*
- e) odpovídající popisu hledané nebo pohřešované osoby,*

- f) vstupující do policií chráněného objektu nebo prostoru anebo do místa, kam je policistou zakázán vstup, nebo z tohoto objektu, prostoru anebo místa vycházející,
- g) která má na místě veřejně přístupném zbraň a je důvodné podezření, že zbraně může být užito k násilí nebo pohrůžce násilím,
- h) zdržující se v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání trestného činu nebo správního deliktu, k požáru anebo jiné mimořádné události,
- i) která má být předvedena na žádost příslušného orgánu podle jiného právního předpisu²²,
- j) která je oznamovatelem podezření ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu,
- k) na žádost jiné osoby, která má na zjištění totožnosti právní zájem, jakož i osobu, která o prokázání totožnosti policistu žádá, a zjištěné osobní údaje předat osobě, která o prokázání totožnosti požádala, nebo
- l) při plnění jiného úkolu, je-li to nezbytné k ochraně bezpečnosti osob a majetku, veřejného pořádku nebo pro předcházení trestné činnosti.

(3) Odmítne-li osoba uvedená v odstavci 2 prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže její totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn osobu předvést k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti. Potřebnou součinnost k prokázání totožnosti policista poskytne způsobem a v rozsahu, který nezmaří účel úkonu.

(4) Nelze-li totožnost předvedené osoby zjistit na základě sdělených údajů ani v dostupných evidencích, je policista oprávněn získat informace potřebné k jejímu ztotožnění snímáním daktyloskopických otisků, zjišťováním tělesných znaků, měřením těla, pořizováním obrazových, zvukových a jiných záznamů a odebráním biologických vzorků umožňujících získání informací o genetickém vybavení.

(5) Nelze-li úkon podle odstavce 4 pro odpor osoby provést, je policista oprávněn tento odpor překonat. Způsob překonání odporu musí být přiměřený intenzitě odporu. Překonat odpor osoby nelze, jde-li o odběr krve nebo jiný obdobný úkon spojený se zásahem do tělesné integrity.

²² Například zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění zákona č. 413/2005 Sb.

(6) *Byla-li prokázáním totožnosti zjištěna osoba pohřešovaná, vyrozumí policista se souhlasem této osoby toho, kdo pohřešování osoby oznámil. Bez souhlasu pohřešované osoby policie oznamovateli sdělí, že pátrání po pohřešované osobě bylo ukončeno. Je-li svéprávnost pohřešované osoby omezena, vyrozumí policista o ztotožnění pohřešované osoby toho, kdo pohřešování osoby oznámil, a jejího opatrovníka.*²³

Příklad: Hlídka Policie ČR při projednávání dopravního přestupku vyzve jeho pachatele k předložení dokladu prokazující jeho totožnost. Hlídka Policie ČR vyzve osobu podávající oznámení ve věci přestupku krádeže k předložení dokladu prokazující jeho totožnost.

Podání vysvětlení

§ 61

„(1) Policie může požadovat potřebné vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro

- a) odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele,*
- b) vypátrání hledané nebo pohřešované osoby anebo věci, nebo*
- c) přípravu a výkon opatření k zajištění bezpečnosti osoby chráněné podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu,*

a v případě potřeby jí vyzvat, aby se ve stanovenou dobu, popřípadě bez zbytečného odkladu, je-li to nezbytné, dostavila na určené místo k sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení.

(2) Dostaví-li se osoba na základě výzvy, je policista povinen s touto osobou sepsat bez zbytečného odkladu úřední záznam o podání vysvětlení.

(3) Podání vysvětlení nesmí být od osoby požadováno, pokud by tím porušila zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna. Osoba může vysvětlení odeprít pouze, pokud by jím sobě nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za správní delikt.

(4) Kdo se dostaví na výzvu podle odstavce 1, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlého výdělku. Náhradu poskytuje policie. Nárok na náhradu nemá ten, kdo

²³ Ust. § 63 ZPOL.

se dostavil jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání. Nárok na náhradu zaniká, jestliže její osoba neuplatní do 7 dnů ode dne, kdy se na výzvu podle odstavce 1 dostavila; o tom musí být osoba poučena.

(5) Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě, může být předvedena. Úřední záznam o podání vysvětlení je policista povinen sepsat bez zbytečného odkladu po jejím předvedení; po sepsání tohoto záznamu policista osobu propustí.

(6) O předvedení sepíše policista úřední záznam. ²⁴

Příklad: Policista vyzve osobu obviněného z přestupku, aby učinila podání vysvětlení k protiprávnímu jednání, které je mu kladeno za vinu. Policista vyzve osobu, která by mohla přispět svou svědeckou výpovědí k objasnění protiprávního jednání, které má znaky přestupku, aby se v dohodnutý termín dostavila na útvar Policie ČR k podání vysvětlení.

Dalšími oprávněními, na která jsme již narazili v souvislosti s předchozím oprávněním podání vysvětlení, je předvolání („výzva“ dle ZPOL), a v případě neuposlechnutí předvolání bez udání závažných důvodů předvedení. Předvolání spolu s předvedením upravuje SpŘ:

Předvolání

§ 59

„Správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky v případě, že se nedostaví. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit. ²⁵

²⁴ Ust. § 61 ZPOL.

²⁵ Ust. § 59 SpŘ.

Předvedení

§ 60

„(1) Jestliže se účastník nebo svědek bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů na předvolání nedostaví, může správní orgán vydat usnesení, na jehož základě bude účastník nebo svědek předveden. Písemné vyhotovení usnesení se doručuje orgánům, které mají předvedení provést; úřední osoby, které plní úkoly těchto orgánů, doručí usnesení předváděnému.

(9) Předvedení na požádání správního orgánu zajišťuje Policie České republiky nebo jiný ozbrojený sbor, o němž to stanoví zvláštní zákon. V řízení před orgány obcí zajišťuje předvedení též obecní policie.“²⁶

Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla

§ 36

„(1) Policista je oprávněn použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla,

- a) které bylo ponecháno na místě, kde je zakázáno stání nebo zastavení vozidla,*
- b) které stojí na místě, do kterého je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích,*
- c) které stojí na chodníku, kde to není povoleno, nebo*
- d) je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství
a jeho řidič není na místě přítomen.*

(2) Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla lze použít jen tehdy, je-li zajištěna možnost jeho odstranění bez zbytečného odkladu.

(3) Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla se odstraní bez zbytečného odkladu po projednání přestupku v blokovém řízení, po zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na zakázaném místě ponechala, po provedení úkonů nezbytných ke zjištění totožnosti takové osoby nebo po uhrazení nákladů podle odstavce 5 provozovatelem vozidla.

(4) Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla z důvodu uvedeného v odstavci 1 nelze použít, jde-li o vozidlo, které

²⁶ Ust. § 60 SpŘ.

- a) tvoří překážku silničního provozu, nebo
- b) je viditelně označeno jako vozidlo ozbrojených sil, bezpečnostního sboru, požární ochrany, vozidlo určené k poskytování zdravotnických služeb, vozidlo invalidy nebo jako vozidlo osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodní smlouvy.

(5) Přiložení a odstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla se provádí na náklady osoby, která vozidlo na místě ponechala, a nelze-li ji zjistit, pak na náklady provozovatele vozidla. Pokud došlo k přiložení technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla v rozporu s odstavcem 1, uhrazené náklady musí být neprodleně vráceny tomu, kdo je uhradil.

(6) Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla může policista použít také za podmínek podle § 55 odst. 1 písm. b). Na toto použití technického prostředku se odstavce 1 až 5 nevztahují.²⁷

Příklad: Policista je oprávněn při zjištění protiprávního jednání, které má znaky přestupku spočívající v zastavení nebo stání motorového vozidla na místech, kde je to zákonem zakázáno, a řidič se nenachází na místě, použít technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla tzv. „botičku“.

Odnětí věci

§ 34

„(1) Policista je oprávněn vyzvat osobu k vydání věci,

- a) lze mít za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí anebo může být zabráněna, nebo
- b) jde o věc důležitou pro řízení o přestupku.

(2) Po předchozí marné výzvě k vydání věci podle odstavce 1, je policista oprávněn tuto věc odejmout. Nelze odejmout věc, jejíž hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku.

(3) O vydání věci nebo jejím odnětí sepíše policista úřední záznam a osobě vystaví potvrzení; vydanou nebo odňatou věc policista předá orgánu, který je příslušný o přestupku rozhodnout.

(4) Je-li věcí podle odstavce 1 nebo 2 omamná nebo psychotropní látka nebo prekursor drog, policie takovou látku po skončení věci zničí nebo zaeviduje k účelům podle

²⁷ Ust. § 36 ZPOL.

§ 38, pokud nebylo rozhodnuto o propadnutí věci nebo zabrání věci. Obdobným způsobem policie postupuje u omamných nebo psychotropních látek nebo prekursorů drog získaných v souvislosti s činností prováděnou podle § 69 a 70.

(5) Není-li věci vydané nebo odňaté k dalšímu řízení třeba, policista ji vydá osobě, o jejímž právu na věc není pochyb; jinak ji vrátí osobě, která ji vydala nebo které byla odňata.²⁸

Policie ČR disponuje i jinými oprávněními, které však nejsou upraveny pouze v ZPOL. Níže uvedená oprávnění totiž Policii ČR svěřuje a ve svých ustanoveních upravuje ZSIL. S jistotou o nich můžeme říci, že se jedná o instrumenty využívané k zabezpečování specificky určeného veřejného zájmu, pro tento případ zájmu při dohlížení a zvyšování bezpečnosti silničního provozu na pozemních komunikacích. Takovými oprávněními jsou zejména:

- oprávnění k zastavování vozidel,
- oprávnění k měření rychlosti vozidel a
- oprávnění vyzvat řidiče, aby se podrobil ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou.

Zastavování vozidel

§ 79

„(1) Zastavovat vozidla je oprávněn

a) policista ve stejnokroji (a další osoby, které jsou v odstavci 1 dále uvedeny)

(2) Vozidlo se zastavuje dáváním znamení k zastavení vozidla. Osoby uvedené v odstavci 1 dávají znamení k zastavení vozidla vztyčenou paží nebo zastavovacím terčem a za snížené viditelnosti červeným světlem, kterým pohybují v horním půlkruhu. Z jedoucího vozidla dávají toto znamení kýváním paže nahoru a dolů nebo vysunutým zastavovacím terčem. Policista, vojenský policista, celník nebo strážník obecní policie může z jedoucího vozidla zastavovat vozidla i rozsvíceným nápisu „STOP“ podle zvláštního právního předpisu²⁹ ze směru jízdy zastavovaného vozidla a to zepředu i zezadu.

²⁸ Ust. § 34 ZPOL.

²⁹ Vyhláška č. 14/2008 Sb., o způsobu vnějšího označení, odznamení, vzorech služebních stejnokrojů a

(3) Zastavení k zastavení vozidla se musí dávat včas a zřetelně s ohledem na okolnosti provozu na pozemních komunikacích tak, aby řidič mohl bezpečně zastavit vozidlo a aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích.³⁰

Měření rychlosti vozidel

§ 79a

„Za účelem zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích je policie a obecní policie oprávněna měřit rychlost vozidel. Obecní policie tuto činnost vykonává výhradně na místech určených policií, přitom postupuje v součinnosti s policií.“³¹

Obrázek 1 Radar RAMER 10C³²

Měření rychlosti vozidel je zásadně prováděno měřidly, která splňují požadavky stanovené zákonem. „Při provádění kontroly dodržování rychlosti jízdy využívá hlídka pouze měřící zařízení schválené Českým metrologickým institutem.“³³ Zejména takovéto měřidla musejí pravidelně procházet metrologickými ověřeními, která provádí

zvláštního barevného provedení a označení služebních vozidel, plavidel a letadel Policie České republiky a o prokazování příslušnosti k Policii České republiky

³⁰ Ust. § 79 ZSIL.

³¹ Ust. § 79a ZSIL.

³² HOLČÁKOVÁ, Gabriela. *regiony.cz* [online]. [cit. 15.3.2015]. Dostupný z: <http://www.regiony.cz/view.php?cisloclanku=2011010853-nejnovejsi-radary-ramer-10-zacnou-pouzivat-moravskoslezsti-policiste-jako-prvni-v-republice&rstema=237&rsstat=5&rskraj=6&rsregion=0>

³³ Policie České republiky, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/mereni-rychlosti-silnicnich-vozidel.aspx>

autorizovaná zkušebna. Jedná se např. o měřidla rychlosti PolCam, MicroDigiCam nebo výše vyobrazený Ramer.

Oprávnění vyzvat řidiče, aby se podrobil ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou

§ 5 odst. 1 písm. f) a g)

„Řidič je povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie, vyšetření podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů) ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou než alkoholem.“³⁴

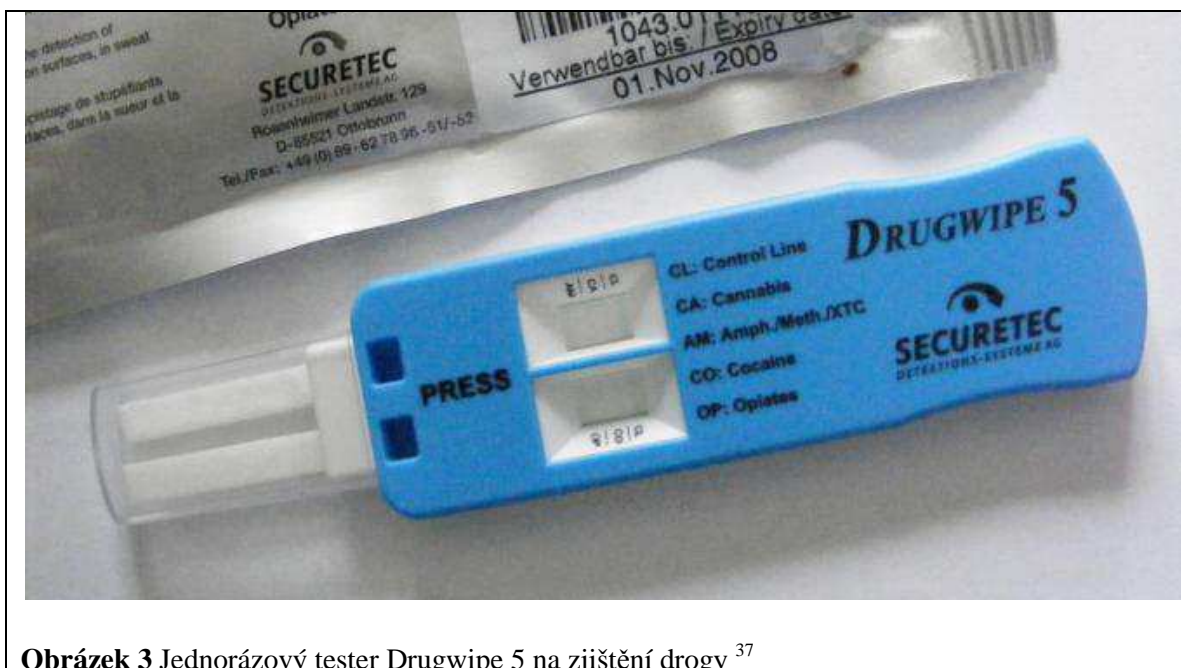
Za nejzávažnější provinění řidičů motorových vozidel v silničním provozu je považováno řízení pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky. V této souvislosti je proto Policie ČR oprávněná vyzvat řidiče, aby se podrobil ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou. Zjištění na přítomnost alkoholu v dechu řidiče je v současné době nejčastěji prováděno přístrojem Dräger. *„Přístroj Dräger Alcotest 7410, který policisté běžně užívají při výkonu služby, je určen k rychlému zjištění koncentrace alkoholu v krvi měřením koncentrace alkoholu v dechu. Tento typ analyzátoru alkoholu v dechu je Českým metrologickým institutem schválen jako stanovené měřidlo ve smyslu ustanovení § 3 odst. 3 zák. č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů.“³⁵*

³⁴ Ust. § 5 odst. 1 písm. f), g) ZSIL.

³⁵ Policie České republiky, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/kalibrace-analyzatoru-alkoholu-v-dechu.aspx>

Obrázek 2 Alkoholtester DRÄGER 7510 ³⁶

Obrázek 3 Jednorázový tester Drugwipe 5 na zjištění drogy ³⁷

3.2. Základní kriminalistické metody využívané v souvislosti s přestupky

V této podkapitole je mým cílem zmínit a stručně popsat takové kriminalistické metody, které policisté při dokumentaci přestupkových jednání provádějí nejčastěji. Je

³⁶ Policie České republiky, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/policiste-dostali-novy-pristroj.aspx>

³⁷ Policie České republiky, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupný z: <http://www.policie.cz/clanek/drugwipe-rychly-drogovy-test.aspx>

důležité zmínit, že takové metody hrají významnou roli v dokazovacím procesu protiprávního jednání, neboť mohou objasňovat skutečnosti, které směřují pro či proti prospěch jeho pachatele. Policejní orgán proto volí takové metody, které dle konkrétního případu a jeho okolností vyhodnotí jako účelné. Při jejich provádění dbá správných postupů, které vyplývají zejména z interních instrukcí Policie ČR a odborné kriminalistické literatury.

3.2.1. Topografická dokumentace

„Úkolem kriminalistické topografické dokumentace je zachytit situaci na místě události pomocí topografických metod a prostředků tak, aby jasně a přesně znázornila situaci na místě události. Kriminalistická topografie se zabývá zejména zpracováním náčrtků a plánků způsobem jejich provedení.“³⁸

Náčrtek

- Jedná se o půdorysný obraz místa činu v přibližném měřítku, který zpracovává policista tzv. „od ruky“ na místě události během provádění ohledání. Do náčrtku se zakreslují všechny důležité předměty a stopy, které byly ohledáním na místě události nalezeny. K těmto předmětům a stopám se dále zakreslují příslušné kóty, které byly zjištěny zaměřením a dle kterých je možné později znovu určit přesnou polohu předmětů a stop v místě události.
- Pro zajištění přehlednosti, soustavnosti a komplexnosti zaměření je možné využít některou z topografických metod zaměření a to pro každý případ samostatně nebo vzájemnou kombinací. *„Těmito metodami jsou:*
 - *Metoda trojúhelníková (průsečná) – využívaná nejčastěji v interiérech.*
 - *Metoda pravoúhlých souřadnic – využívá se jak v interiérech, tak i v exteriérech.*
 - *Metoda polárních souřadnic – metoda využívaná též v geodézii při vyměřování pozemků, nelze uskutečnit bez zeměměřického vybavení.“³⁹*
- Povinnou náležitostí náčrtku je výchozí bod měření. Jedná se o pevně určený a časově

³⁸ Hlaváček, J., Protivínský, M., a kol.: Praktická kriminalistika, Praha: KÚ PČR, 2007, s. 17

³⁹ Hlaváček, J., Protivínský, M., a kol.: Praktická kriminalistika, Praha: KÚ PČR, 2007, s. 18 - 19

stálý předmět např. sloup veřejného osvětlení či roh budovy, od kterého se zaměření důležitých předmětů a stop v místě události provádí. V případě potřeby je možné zvolit i pomocné body měření.

Plánek

- *„Jedná se o přesné grafické znázornění místa ohledání a jeho okolí, který se pořizuje podle náčrtku, avšak k jeho provedení se používají nejrůznější kancelářské a měřické prostředky a při jeho rýsování se používají principy technického kreslení. Plánek lze vyhotovit též pomocí počítačových kreslicích programů, např. PC Crash (program pro analýzu dopravních nehod). Aby plánek mohl v plné míře sloužit jako důkazní prostředek, musí obsahovat a splňovat určité formální náležitosti dané zákonem.“⁴⁰*

3.2.2. Fotografická dokumentace

- Fotografická dokumentace slouží k vytvoření věrného a uceleného obrazu místa události a k zadokumentování všech stop, které mohou v následném objasňování důležitých skutečností souvisejících zejména s průběhem, vzniklými následky a určení zavinění konkrétního pachatele přestupku či jiného deliktu, posloužit jako důkazní prostředky.
- *„Obsahem fotografické dokumentace jsou fotografie, které můžeme rozdělit podle rozsahu zachyceného záběru a detailu na tyto základní druhy:*
 - *Orientační fotografie – fotografie zachycující celé místo události spolu s okolím, aby později bylo možné jednoznačně určit toto místo mezi jinými objekty.*
 - *Přehledná fotografie – fotografie, která pojímá celé místo události, avšak bez přilehlých objektů.*
 - *Polodetailní fotografie – fotografie vytvořená na vzdálenost, aby společně s detaily stop zachytila i jejich nosiče, např. havarované vozidlo apod.*
 - *Detailní fotografie – fotografie zachycující různé detaily na místě události, např. otisky prstů, obuvi, detailního poškození části vozidla apod.“⁴¹*

⁴⁰Hlaváček, J., Protivínský, M., a kol.: Praktická kriminalistika, Praha: KÚ PČR, 2007, s. 18

⁴¹CHMELÍK, Jan. *Rukověť kriminalistiky*. 2005. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005, s. 64-66. ISBN 8086898369

3.2.3. Pořizování videodokumentace

- *„Souhrn činností směřujících k zachycení dynamické obrazové a zvukové informace v souvislosti s procesem objasňování protiprávní činnosti používaných jako důkazní prostředek v přestupkovém nebo trestním řízení. Jedinečnost videodokumentace jako jedné z kriminalistických dokumentačních metod spočívá v možnosti dokonalého zachycení průběhu děje, a tím věrohodné objektivizaci skutečností souvisejících s protiprávní činností.“⁴²*
- Videodokumentace je často v praxi používána jako prostředek k zachycení vyjádření účastníků události, ať osob zúčastněných nebo svědků, a to i samostatně bez obrazu jen jako zvukový záznam.

⁴² CHMELÍK, Jan. *Rukověť kriminalistiky*. 2005. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005, s. 82. ISBN 8086898369

4. PŘESTUPKY PROJEDNÁVANÉ POLICIÍ ČR JAKOŽTO PŘÍSLUŠNÝM SPRÁVNÍM ORGÁNEM

V této kapitole se budu zabývat přestupky, které je Policie ČR oprávněna sama projednat v blokovém řízení a ukončit jej vydáním pokutového bloku, který v tomto řízení vystupuje jako meritorní rozhodnutí o přestupku. Jedná se o přestupky vyplývající z ust. § 86 písm. a) PŘZ:

1. Kategorie „**přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu**“ podle zákona o silničním provozu č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (tzv. „dopravní přestupky“).

- Přestupky fyzických osob, u kterých může Policie ČR uložit pokutu v blokovém řízení, jsou tímto zákonem upraveny v ust. § 125c.
- Platí zde omezení ve smyslu ust. § 125c odst. 7, dle kterého nelze přestupek, za který se podle tohoto zákona ukládá zákaz činnosti, projednat v blokovém řízení, tzn., že Policie ČR při zjištění takového přestupku není sama příslušná jej projednat, ale takový přestupek oznámí správnímu orgánu dle ust. § 58 PŘZ.

2. Kategorie „**přestupky proti pořádku ve státní správě**“, která se dále člení:

- Tzv. „ostatní přestupky na úseku dopravy a přestupky na úseku silničního hospodářství“ dle ust. § 23 odst. 1 písm. a), f), g), i) PŘZ:

„(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) *úmyslně zničí, poškodí, znečistí nebo neoprávněně odstraní, zamění, pozmění, zakryje, přemístí nebo umístí návěstidlo, signální nebo návěstní znak, signální nebo návěstní zařízení, informační zařízení pro cestující, vyvěšený jízdní řád, označení zastávky veřejné dopravy nebo jiného dopravního zařízení anebo neoprávněně používá takové zařízení,*
- f) *jako řidič vozidla při kontrole není držitelem dokladů, předložil neplatný doklad nebo nepředložil doklady požadované zvláštním právním předpisem, nevede stanoveným způsobem záznam o době řízení, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku, záznam o provozu vozidla nebo nedodrжуje stanovené doby řízení, bezpečnostních*

přestávkách a době odpočinku, nepředložil záznam o době řízení, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku nebo záznam o provozu vozidla požadovaným zvláštním právním předpisem,

- g) *při přepravě nebezpečných věcí podle právního předpisu nemá řádné osvědčení o zvláštním školení řidiče, nezajistí označení vozidla, není vybaven podle právních předpisů povinnou výbavou, poruší zákaz nakládky a vykládky stanovených nebezpečných věcí na veřejně přístupných místech, přepravuje ve vozidle osoby způsobem odporujícím právním předpisům, poruší ustanovení o zastavení a stání vozidel a o dozoru nad vozidly při parkování nebo nedodrží trasu, pokud je předepsána,*
- i) *jako řidič taxislužby poškodí cestujícího na ceně jízdného.*⁴³

- Tzv. „přestupky na úseku podnikání“ dle ust. § 24 odst. 1 písm. b) PŘZ:

„(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- b) *neoprávněně provozuje obchodní, výrobní či jinou výdělečnou činnost.*⁴⁴

- Tzv. „přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi“ dle ust. § 30 odst. 1 PŘZ:

„(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) *prodá, podá nebo jinak umožní požití alkoholického nápoje osobě zjevně ovlivněné alkoholickým nápojem nebo jinou návykovou látkou, osobě mladší osmnácti let, osobě, o níž lze mít pochybnost, zda splňuje podmínku věku, nebo osobě, o níž ví, že bude vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost, při níž by mohla ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek,*
- b) *neoprávněně prodá, podá nebo jinak umožní druhé osobě škodlivé užívání jiné návykové látky, než jsou omamné látky, psychotropní látky a alkohol,*
- c) *se nepodrobí opatření postihujícímu nadměrné požívání alkoholických nápojů nebo užívání jiných návykových látek,*
- d) *úmyslně vyrobí líh nebo destilát bez povolení anebo úmyslně líh nebo destilát bez povolení vyrobený přechovává nebo uvádí do oběhu,*

⁴³ Ust. § 23 odst. 1 písm. a), f), g), i) PŘZ.

⁴⁴ Ust. § 24 odst. 1 písm. b) PŘZ.

- e) *úmyslně umožňuje požívání alkoholických nápojů nebo užívání jiných návykových látek, než látek omamných a psychotropních osobě mladší osmnácti let, ohrožuje-li tím její tělesný nebo mravní vývoj,*
- f) *umožní neoprávněné požívání omamných a psychotropních látek osobě mladší osmnácti let, nejde-li o čin přísněji trestný,*
- g) *požije alkoholický nápoj nebo užije jinou návykovou látku, ačkoliv ví, že bude vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost, při níž by mohl ohrozit zdraví lidí nebo poškodit majetek,*
- h) *po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky vykonává činnost uvedenou v písmenu g),*
- ch) *ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky, vykonává činnost uvedenou v písmenu g).*
- i) *odepře se podrobit vyšetření, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, k němuž byl vyzván podle zvláštního právního předpisu (§ 16 odst. 3 zákona. č. 379/2005 Sb.),*
- j) *neoprávněně přechovává v malém množství pro svoji potřebu omamnou nebo psychotropní látku,*
- k) *neoprávněně pěstuje pro vlastní potřebu v malém množství rostlinu nebo houbu obsahující omamnou nebo psychotropní látku,*
- l) *prodá jednotlivé cigarety nebo neuzavřené jednotkové balení cigaret,*
- m) *kouří na místech zákonem zakázaných,*
- n) *prodá výrobek podobný tabákovému výrobku, tabákové potřebě ve formě potravinářského výrobku nebo hračky, a nebo podobný alkoholickému nápoji ve formě hračky,*
- o) *prodá tabákový výrobek, tabákovou potřebu nebo alkoholický nápoj v zařízení nebo na akcích určených osobám mladším 18 let,*
- p) *prodá, podá nebo jinak umožní užití tabákového výrobku osobě mladší 18 let nebo neodepře jejich prodej fyzické osobě, o níž lze mít pochybnost, že splňuje podmínku věku.*⁴⁵

⁴⁵ Ust. § 30 odst. 1 PŘZ.

- Tzv. „přestupky na úseku všeobecné vnitřní správy“ dle ust. § 42 odst. 1 písm. a), b) PŘZ:

„(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) úmyslně poškodí, zneužije nebo hrubě zneváží jiný symbol než státní symbol České republiky chráněný zvláštním právním předpisem,*
- b) neoprávněně si přisvojí vyznamenání, čestný titul nebo jiné obdobné ocenění udělované státním orgánem a vykazuje se jím.“⁴⁶*

- Tzv. „přestupky na úseku správy státních hranic“ dle ust. § 44 odst. 1 PŘZ:

„(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) zničí, poškodí, neoprávněně přemístí nebo neoprávněně odstraní hraniční znak nebo zařízení upozorňující na průběh státních hranic,*
- b) neoprávněně zasáhne do hraničního pruhu nebo volné kruhové plochy nebo do břehů nebo koryta hraničního vodního toku nebo do hraniční cesty, zhorší-li se tím zřetelnost průběhu státních hranic nebo jestliže se tím změní jejich poloha, nebo*
- c) neumožní nebo jinak ztíží oprávněné osobě vstup, vjezd anebo výkon prací při správě státních hranic.“⁴⁷*

- Tzv. „přestupky na úseku ochrany státních hranic“ dle ust. § 44a odst. 1, 2 PŘZ:

„(1) Přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně znemožní umístění bezpečnostního prostředku zabraňujícího nedovolenému překračování státních hranic dopravními prostředky nebo úmyslně takový prostředek označený podle zvláštního právního předpisu (§ 5 odst. 6 zákona č. 216/2002 Sb.) zničí, poškodí, neoprávněně přemístí anebo jej neoprávněně odstraní.

(2) Přestupku se dopustí občan České republiky, který při vstupu na území České republiky

- a) překročí státní hranice mimo hraniční přechod,*
 - b) se úmyslně vyhne kontrole na hraničním přechodu,*
 - c) užije k překročení státních hranic hraniční přechod v jiné než stanovené provozní době nebo v rozporu s účelem hraničního přechodu,*
- pokud zvláštní právní předpis nebo mezinárodní smlouva nestanoví jinak.“⁴⁸*

⁴⁶ Ust. § 42 odst. 1 písm. a), b) PŘZ.

⁴⁷ Ust. § 44 odst. 1 PŘZ.

3. Kategorie „ostatní přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě“ dle ust. § 46 PŘZ, pokud k nim došlo na úseku státní správy v působnosti Policie ČR nebo na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi (PŘZ zde odkazuje na další přestupky, které sám ve svých ustanovení neupravuje. Jedná se např. o přestupky dle ust. § 42a zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, dle ust. § 156 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nebo dle ust. § 52a odst. 7 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, apod.):

„(1) Přestupkem je porušení i jiných povinností, než které jsou uvedeny v § 21 až 45, jestliže jsou stanoveny zvláštními právními předpisy včetně nařízení obcí, okresních úřadů a krajů.

(2) Přestupkem proti pořádku ve věcech územní samosprávy je porušení povinností stanovených v obecně závazných vyhláškách obcí a krajů vydaných na úseku jejich samostatné působnosti.“⁴⁹

4. Kategorie „přestupků proti veřejnému pořádku“ dle ust. § 47 odst. 1 písm. b), d), g) PŘZ:

„(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

b) poruší noční klid,

d) znečistí veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejně prospěšné zařízení anebo zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství,

g) jako návštěvník před zahájením organizovaného sportovního utkání, v jeho průběhu nebo při jeho zakončení má obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jeho identifikaci.“⁵⁰

Do této kategorie přestupků proti veřejnému pořádku můžeme zařadit i přestupky dle ust. § 48 PŘZ:

„Přestupkem proti veřejnému pořádku je porušení i jiných povinností, než které jsou uvedeny v § 47, jestliže jsou stanoveny zvláštními právními předpisy.“⁵¹

⁴⁸ Ust. § 44a odst. 1, 2 PŘZ.

⁴⁹ Ust. § 46 odst. 1, 2 PŘZ.

⁵⁰ Ust. § 47 odst. 1 písm. b), d), g) PŘZ.

5. Kategorie „přestupky proti občanskému soužití“ dle ust. § 49 odst. 1 PŘZ:

„(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch,*
- b) jinému z nedbalosti ublíží na zdraví,*
- c) úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním,*
- d) omezuje nebo znemožňuje příslušníku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin,*
- e) působí jinému újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho rasu, barvu pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, pro jeho politické nebo jiné smýšlení, členství nebo činnost v politických stranách nebo politických hnutích, odborových organizacích nebo jiných sdruženích, pro jeho sociální původ, majetek, rod, zdravotní stav anebo pro jeho stav manželský nebo rodinný.“⁵²*

6. Kategorie „přestupků proti majetku“ dle ust. 50 odst. 1 písm. a), b), c) PŘZ:

„(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci z takového majetku nebo se o takové jednání pokusí,*
- b) úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek nebo si přisvojí cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby,*
- c) úmyslně ukryje nebo na sebe nebo jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.“⁵³*

Dozví-li se Policie ČR nebo svou činností odhalí přestupek, který naplňuje skutkovou podstatu jiného přestupku než výše uvedených, jenž je současně upraven v PŘZ, platí, že není sama příslušná jej projednat v blokovém řízení. V takovém případě tyto ostatní přestupky oznamuje správnímu orgánu a to nejpozději do 30 dnů.⁵⁴

⁵¹ Ust. § 48 PŘZ.

⁵² Ust. § 49 odst. 1 PŘZ.

⁵³ Ust. 50 odst. 1 PŘZ.

⁵⁴ Ust. § 58 PŘZ.

5. ZÁKLADNÍ ZÁSADY PŘESTUPKOVÉHO ŘÍZENÍ

V souvislosti s projednáváním přestupků v blokovém řízení, ale i v případě oznamování přestupků správním orgánům, je Policie ČR povinna dodržovat základní zásady přestupkového řízení.⁵⁵ Jelikož se v tomto případě jedná o zvláštní formu správního řízení, zásady vyplývají zejména ze SpŘ, jenž je obecným právním předpisem upravující správní řízení. Mezi základní zásady je však nutno počítat i zásady vyplývající z PŘZ či zvláštních zákonů. Jedná se o tyto zásady:

5.1. Zásada legality (právnosti)

- Základní zásada zakotvená v ust. § 2 SpŘ, která ve své podstatě stanoví požadavek, že veškerá činnost správního orgánu ale i výsledek celého procesu správního řízení musí být v souladu se zákony a jinými právními předpisy (tzn., že musí být v souladu s hmotněprávními i procesněprávními předpisy).

5.2. Zásada (objektivní) materiální pravdy

- Další ze základních zásad, kterou nalezneme v ust. § 3 SpŘ a dle které správní orgán postupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 SpŘ. Správní orgán je tedy před vydáním rozhodnutí povinen, aby dostal závazkům, které vyplývají z této zásady, opatřit si potřebné podklady a důkazní prostředky. Těmito podklady a důkazními prostředky rozumíme skutečnosti, dle kterých správní orgán věc posoudí a vydá rozhodnutí. Správní orgán při svém rozhodnutí není vázán návrhy účastníků, ale přesto musí své rozhodnutí přesvědčivě a srozumitelně odůvodnit a rozvést podklady, které použil pro své rozhodnutí.

5.3. Zásada rovnosti účastníků

- Tuto zásadu můžeme nalézt na více místech našeho právního řádu, např. ve SpŘ v

⁵⁵ VARVAŘOVSKÝ, Pavel. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, c2012, s. 30-34. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv). ISBN 978-80-7357-945-6.

jeho ustanoveních § 7 odst 1 a § 7 odst 2, nebo v Ústavním pořádku ČR, např. v LZPS ve čl. 1 a čl. 37. Zásada ukládá správním orgánům povinnost přistupovat k účastníkům jako k sobě rovným bytostem, tudíž není možné, aby jeden účastník, byť by účastníci stáli v řízení proti sobě, byl nadřazen druhému. Zásada zakotvuje pravidlo, že všichni účastníci jsou si bez výjimky rovni. Zásada se uplatňuje zejména v takovém typu správního řízení, kde vystupuje více účastníků, kdy jejich postavení je společné nebo stojí proti sobě.

5.4. Zásada rychlosti a hospodárnosti

- Zásady zakotvené v ust. § 6 odst. 1 a odst. 2 SpŘ, jakožto jistoty účastníkům, že správní orgán bude správní řízení vést bez zbytečných průtahů a při výkonu své činnosti nebude nikoho zbytečně nezatěžovat. Správní orgán dbá, aby nikomu nevznikaly zbytečné majetkové i nemajetkové újmy. Takové jednání správního orgánu může být posouzeno za nesprávný úřední postup. Doba správního řízení je odvozena od zákonem stanovených lhůt, např. lhůty uvedené v ust. § 71 SpŘ.

5.5. Zásada oficiality a zásada dispoziční

- Zásada oficiality je upravena v § 46 SpŘ. Uplatnění této zásady znamená, že správní řízení je v úřední pravomoci správního orgánu a nezávisí na vůli účastníků. Zásada se uplatňuje nejen ve vztahu k zahájení řízení, kdy je zahajováno z moci úřední, tj. ex offio, ale také při následném průběhu správního řízení, kdy správní orgán zjišťuje skutečný stav věci tím, že vyhledává a vyhodnocuje důkazy (např. policejní orgán svou hlídkovou činností vyhledá dopravní přestupek a jeho pachatele a tento přestupek následně, pokud je sám příslušný k jeho projednání, vyřídí v blokovém řízení nebo v opačném případě jej oznámí příslušnému správnímu orgánu).
- Zásada oficiality je modifikována zásadou dispoziční, tzn. v některých případech správního řízení je řízení zahájeno na žádost účastníka řízení (v souvislosti s přestupky se jedná se o tzv. návrhové přestupky⁵⁶, které lze zahájit pouze na návrh účastníka, nikoli z moci úřední. U takto na návrh zahájených řízení může

⁵⁶ Ust. § 68 odst. 1 PŘZ.

účastník řízení vzít svůj návrh zpět, pokud s tím souhlasí i případní ostatní účastníci. Zásada dispoziční se pak zcela uplatní při odvolání proti rozhodnutí správního orgánu, kdy je odvolání zcela vázáno na vůli účastníka řízení. Zásada dispoziční je upravena pro případ zahájení řízení na návrh účastníka v § 44 správního řádu, a v § 81 správního řádu pro případ odvolání.

5.6. Zásada bezprostřednosti

- „Tato zásada znamená, že správní orgán rozhoduje v přestupkovém řízení pouze na základě důkazů, které byly před ním provedeny procesně řádným postupem.“⁵⁷

5.7. Zásada presumpce nevinny

- Osoba je pachatelem přestupku až po vydání pravomocného rozhodnutí, jímž je pachatel uznán vinným z přestupku. Do této doby je osoba považována za nevinnou a může být pouze považována za podezřelého z přestupku. Jedná se o ústavní zásadu zakotvenou v čl. 40 odst. 2 LZPS a také v ust. § 73 odst. 1 PŘZ.

5.8. Zásada in dubio pro reo (v pochybnostech ve prospěch podezřelého)

- Tato zásada souvisí s předcházející zásadou presumpce nevinny. Zásada ve svém důsledku znamená, že v případě existence pochybností, které nejsou během procesu řízení řádně objasněny, nemohou být považovány za průkazné a přičítány na vrub obviněného. Je tedy plně v rukou správního orgánu, aby se mu podařilo svým dokazováním jednoznačně prokázat vinu podezřelému. Zásada je zakotvena v ust. § 76 odst. 1 písm. c) PŘZ.

5.9. Zásada ne bis in idem

- Zásada obsahuje překážky řízení, pro něž nemůže být řízení vůbec zahájeno, a pokud již zahájeno bylo, musí jej správní orgán zastavit. Těmito překážkami jsou:

⁵⁷ VARVAŘOVSKÝ, Pavel. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, c2012, s. 32. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv). ISBN 978-80-7357-945-6.

- tzv. **zásada litispence** zakotvená v ust. § 48 odst. 1 SpŘ a která znamená, že zahájení řízení u některého správního orgánu brání tomu, aby o téže věci z téhož důvodu bylo zahájeno řízení u jiného správního orgánu.
- tzv. **zásada rei iudicatea** (překážka věci rozhoduté) zakotvená v ust. § 48 odst. 2 SpŘ nebo v ust. § 94 PŘZ, a která znamená, že přiznat totéž právo nebo uložit tutéž povinnost lze z téhož důvodu téže osobě pouze jednou.

5.10. Zásada dvouinstančnosti řízení

- Tato zásada přiznává účastníkům správního řízení právo podat opravný prostředek proti každému rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Opravným prostředkem jsou v tomto případě myšleny řádné opravné prostředky, tj. odvolání, rozklad nebo odpor. Napadené rozhodnutí správního orgánu prvního stupně pak bude přezkoumávat jemu nadřízený správní orgán, tzv. odvolací orgán. Ten takové rozhodnutí schválí jako správné nebo pokud nalezne nedostatky, rozhodnutí zruší nebo sám učiní rozhodnutí nebo jej vrátí orgánu prvního stupně k novému projednání. Nadřízený správní orgán také přezkoumává rozhodnutí orgánu prvního stupně, u kterých lze mít důvodně za to, že byly vydány v rozporu s právními předpisy. Jedná se o tzv. přezkumné řízení⁵⁸, které je dozorčím opravným prostředkem, kdy účastník řízení může zahájení řízení iniciovat na základě jím podaného podnětu. Podnět však v konečném důsledku nemůžeme považovat za návrh k zahájení řízení.
- Výjimečně správní orgán prvního stupně, který rozhodnutí vydal, může ex offio v přezkumném řízení nebo z podaného odvolání účastníka řízení rozhodnout sám o napadeném rozhodnutí. Takový postup přichází v úvahu pouze v případě, že správní orgán rozhodnutí zruší nebo změní a pokud současně s tím plně vyhoví podnětu nebo odvolání účastníka. Takový postup se nazývá autoremedura (pro institut odvolání upraven v ust. § 87 SpŘ a pro institut přezkumného řízení v ust. § 95 odst. 2 SpŘ).

⁵⁸ Ust. § 94 a následující SpŘ.

5.11. Zásada zákazu reformace in peius (zákaz změny k horšímu)

- Tato zásada úzce souvisí se zásadou dvouinstančního řízení. Nalezneme ji v ust. § 82 PřZ, podle kterého „*v odvolacím řízení nemůže správní orgán změnit uloženou sankci v neprospěch podezřelého z přestupku*“.⁵⁹

5.12. Zásada volného hodnocení důkazů

- Dle zásady volného hodnocení důkazů správní orgán volně nakládá se zjištěnými důkazy, přitom je vyhodnocuje jak samostatně, tak i v souvislosti s jinými důkazy. Správní orgán pak volně hodnotí váhu a věrohodnost důkazů. V konečném vyhodnocení všech podkladů a důkazních prostředků by měl správní orgán dospět k existujícímu stavu. Tento zjištěný skutečný stav věci je hlavní činitel, který ovlivní meritum rozhodnutí správního orgánu (např. policista při rozhodování o výši blokové pokuty za přestupek přihlíží zejména k jeho okolnostem, závažnosti, vzniklým následkům, způsobu spáchání, míře zavinění a osobě pachatele).

5.13. Zásada odstranění rozporů (smír mezi stranami)

- Zásadu nalezneme např. v ust. § 5 SpŘ nebo v ust. § 78 PřZ, dle kterého „*u přestupků urážky na cti se správní orgán pokusí uraženého na cti a obviněného z přestupku smířit*“. Jedná se o pokus správního orgánu řešit rozpory mezi účastníky smírem. V přestupkovém řízení je tento postup možný u přestupků urážky na cti dle ust. § 49 odst. 1 písm. a) PřZ.

5.14. Zásada obhajoby

- Účastníci jsou oprávněni navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí, mohou vyjadřovat své stanoviska, mohou se vyjadřovat k podkladům pro vydání rozhodnutí ve věci. Účastník má při jednání se správním orgánem dále právo na konzultace s osobou, která mu podle NOZ může jako podpůrce napomáhat při rozhodování a může se v průběhu řízení nechat zastupovat svým zástupcem. Zásada tedy spíše vyjadřuje oprávnění účastníka v průběhu řízení.

⁵⁹ Ust. § 82 PřZ.

Nalezneme ji např. v ust. § 36 SpŘ nebo v ust. § 73 odst. 2 PŘZ, ve kterém jsou uvedeny oprávnění, které může vůči správnímu orgánu uplatnit účastník v postavení obviněného z přestupku. Mimo to zásada obsahuje, že „*podezřelý z přestupku doznání nesmí být k výpovědi ani doznání donucován*“.⁶⁰

5.15. Zásada oportunity (účelnosti)

- S touto zásadou jsem se v souvislosti s přestupkovým řízením v žádné literatuře nesešel, ačkoli se domnívám, že by si zasloužila získat mezi základními zásadami přestupkového řízení své místo. Zásada vychází z trestního práva a znamená, že řízení je zahájeno, pokračováno v něm a dokončeno pouze za předpokladu, že je účelné. V trestním právu je tady možné odklonit se od stíhání u takových bagatelních deliktů, které by však v důsledku mohli být kvalifikovány za zločin. V přestupkovém řízení by se podle této zásady mělo postupovat taktéž. Jako příklad uvedu praxi příslušníků Policie ČR, kdy posuzují více osob pachatelů, přičemž tito pachatelé různými jednáními, v jejich srovnání odlišně závažnými (např. jednání ve srovnání s jiným je možné považovat za bagatelní), naplnili skutkovou podstatu stejného přestupku, který je však právní normou definován jen velmi obecně a neurčitě. Pokud současně platí, že za porušení této právní normy je stanoveno rozpětí mezi spodní a horní hranicí výše částky pokuty, nebo je tato částka pevně stanovena, mohou policisté těmto pachatelům uložit stejnou výši blokové pokuty. Je pravdou, že policisté by při určení výše blokové pokuty měli přihlížet kromě porušení konkrétního ustanovení také k okolnostem souvisejícím s přestupkem⁶¹ (viz výše uvedeno v zásadě volného hodnocení důkazů). Jedná se však o subjektivní posouzení konkrétního policisty a z tohoto důvodu nelze toto jeho chování žádným způsobem vymáhat či ovlivňovat. V těchto případech různě závažných přestupků je možné shledávat riziko vzniku libovůle ze strany Policie ČR a jejich příslušníků, kdy určení stejně vysoké pokuty za přestupky nesrovnatelně závažných se může jevit jako nespravedlivé.

Příklad: Řidič A, který řídil osobní automobil, se dopustil dopravního přestupku dle ust. § 125c odst. 1 písm. k) ZSIL tím, že během prosluněného dne, kdy viditelnost nebyla

⁶⁰ Ust. § 73 odst. 3 PŘZ.

⁶¹ Ust. § 12 odst. 1 PŘZ.

omezena žádnými negativními okolnostmi např. povětrnostními podmínkami, zapomněl rozsvítit potkávací světlomety. Hlídkou policie mu byla za tento přestupek uložena pokuta ve výši 500,-Kč. Jinému řidiči B byla taktéž uložena pokuta ve výši 500,- Kč za to, že se při řízení osobního automobilu dopustil téhož dopravního přestupku dle ust. § 125c odst. 1 písm. k) ZSIL jako v případě řidiče A, avšak přestupek byl hlídkou policie zjištěn v noci na volném úseku mezi obcemi, kde není silnice osvětlena veřejným osvětlením, a i v této době je zde značný pohyb motorových vozidel.

5.16. Zásada teritoriality

- Zásada zakotvená v ust. § 8 PŘZ a vyjadřující místní působnost tohoto zákona. Dle odst. 1 se přestupky spáchané na území ČR posuzují podle přestupkového či jiného zákona. Není tedy rozdílem, zda se přestupku dopustí občan ČR či cizinec, povinnosti a práva z jejich jednání vyplývající se budou v obou případech řídit totožnou právní úpravou. Dále se podle odst. 2 posuzují i vyjmenované přestupky, které spáchal v cizině občan ČR anebo cizinec, který má trvalý pobyt na území České republiky, pokud takové jednání nebylo v cizině projednáno.

6. BLOKOVÉ ŘÍZENÍ A BĚŽNÉ PŘESTUPKOVÉ ŘÍZENÍ KONANÉ POLICIÍ ČR

6.1. Blokové řízení

Ve výše uvedené Kapitole 4 jsem uvedl, za jakých podmínek může Policie ČR sama projednat protiprávní jednání kvalifikované jako přestupek. Projednáním takového přestupku je pak myšleno vydáním pokutového bloku v blokovém řízení. Pokutový blok můžeme považovat za:

- správní rozhodnutí, tzn. za výsledek správního řízení,
- za individuální správní akt vydaný příslušným správním orgánem, jehož cílem je autoritativně zasáhnout do právních vztahů pachatele přestupku.

K problematice blokového řízení je dále nutné dodat, že se fakticky jedná o příkaz, tedy o zvláštní typ zkráceného správního řízení, který upravuje v § 150 SpŘ a který uvádí, že *„je-li účastník přítomen a plně uzná důvody vydání příkazu, považuje se stav věci za prokázaný a příkaz lze vydat na místě. Odůvodnění příkazu lze nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením účastníka, že s uložení povinnosti souhlasí. Podepsáním prohlášení se příkaz stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. O této skutečnosti musí být účastník předem prokazatelně poučen.“* Jelikož se však v případě SpŘ jedná pouze o obecnou úpravu, PŘZ tuto problematiku ještě v jeho § 84 dále konkretizuje a rozšiřuje. Dle PŘZ *„lze přestupek projednat uložení pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nepostačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit.“*⁶² Tímto jsou dána zákonná kritéria, za kterých může Policie ČR, při splnění dalších zákonných podmínek, kterými jsou např. příslušnost útvaru Policie ČR k projednání určitého přestupku, přestupek projednat uložení blokové pokuty jako meritorního rozhodnutí ve věci.

Výstupem ukončeného blokového řízení může mít dvě finální podoby, přičemž postup hlídky Policie ČR v projednání přestupkového jednání pachatele zůstává pro obě varianty v podstatě totožný. Rozdíl nalezneme ve finálních formách, které jsou shodně nositeli

⁶² Ust. § 84 odst. 1 PŘZ.

zejména takových informací, jako jsou stručné vylíčení přestupkového jednání včetně data, času a místa a paragrafu přestupku, totožnosti pachatele a uloženou částku za přestupkové jednání, jakožto peněžité trest⁶³. Těmito finálními formami jsou pokutové bloky, v prvním případě na pokutu na místě zaplacenou, ve druhém případě na pokutu na místě nezaplacenou⁶⁴. Po splnění výše uvedených podmínek pro blokové řízení, kdy je přestupek spolehlivě zjištěn, nepostačí domluva a pachatel je ochoten pokutu zaplatit je rozdíl pouze ve skutečnosti, zda pachatel zaplatí uloženou částku na místě hlídce během projednávání přestupku, anebo tuto částku zaplatí až dodatečně ve lhůtě splatnosti.

V případě, že není splněna některá podmínka pro blokové řízení, učiní orgán Policie ČR nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před příslušným správním orgánem a přestupek do 30 dnů oznámí. Oznámení se provede postoupením spisu dle ust. § 58 PŘZ, jehož součástí jsou mimo jiných písemnosti úřední záznam a oznámení přestupku (viz Kapitola 8).

Série: FD / 2013 číslo bloku: **D 0000000**

1. Jméno a příjmení

2. Rodné číslo / datum narození

3. Adresa místa pobytu

4. Totožnost ověřena

5. Přestupkové jednání – doba, místo a popis

6. Pokuta uložena za přestupek dle § zák. č. Sb., ve znění p.p.

7. Celková výše uložené pokuty Kč, slovy Kč
 Proti uložení této pokuty se nelze odvolat. Platí jako stvrzenka o zaplacení pokuty.

8. V dne 20.....

otisk úředního razítka

9. Souhlasím s projednáním přestupku v blokovém řízení, potvrzují, že údaje uvedené na obou částech bloku souhlasí, a potvrzují převzetí části A bloku dne 20..... podpis přestupce

Část A bloku

266111 MFRn 6611 - vzor č. 1

BLOK NA POKUTU

Obrázek 4 Blok na pokutu na místě zaplacenou⁶⁵

⁶³ Ust. § 85 odst. 4 PŘZ.

⁶⁴ Ust. § 85 odst. 3 PŘZ.

⁶⁵ Ministerstvo financí České republiky, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-16]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/pokutove-bloky/vzory-pokutovych-bloku>

Série: FC / 2013 číslo bloku: **C 0000000**

1. Jméno a příjmení _____

2. Rodné číslo / datum narození _____

3. Adresa místa pobytu _____

4. Totožnost ověřena _____

5. Přestupkové jednání – doba, místo a popis _____

6. Pokuta uložena za přestupek dle § _____ zák. č. _____ Sb., ve znění p.p.

7. Celková výše uložené pokuty _____ Kč, slovy _____ Kč

Proti uložení této pokuty se nelze odvolat.
 8. Tímto blokem uloženou pokutu jste povinen(a) zaplatit nejdéle do 15 dnů ode dne následujícího po dni, kdy Vám pokuta byla uložena.
 Uloženou pokutu zaplatte na účet uvedený na složenke nebo na místě.
 Při placení pokuty v hotovosti předložte k nahlédnutí tento blok. Po zaplacení pokuty obdržíte na zaplacenou částku Kč stvrzenku.
 Nezaplatíte-li pokutu v uvedené lhůtě a uvedeným způsobem, bude pokuta vymáhána.

9. V _____ dne _____ 20 _____

otisk úředního razítka _____ podpis s uvedením jména, příjmení a funkce nebo služebního či identifikačního čísla oprávněné úřední osoby _____

10. Souhlasím s projednáním přestupku v blokovém řízení, potvrzují, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzují převzetí části A bloku dne _____ 20 _____

26.6100/1 MFin 6100/1 - vzor č. 1 _____ podpis přestupce _____

BLOK NA POKUTU NA MÍSTĚ NEZAPLACENOU

Část A bloku

Obrázek 5 Blok na pokutu na místě nezaplacenou ⁶⁶

6.2. Běžné přestupkové řízení

Ve výjimečných případech je Policie ČR sama příslušná v prvním stupni projednávat protiprávní jednání kvalifikované jako přestupek v tzv. běžném přestupkovém řízení. Výsledkem takového řízení není pokutový blok jako tomu je u blokového řízení, ale meritoriální rozhodnutí, které kromě peněžitého trestu může pachateli uložit současně s tím i jiné sankce dle PŘZ, kterými jsou zákaz činnosti, propadnutí věci či zákaz pobytu. Jedná se např. o přestupky dle ust. § 157 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nebo dle ust. § 77 odst. 4 s odkazem na ust. § 75 odst. 2 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁶ Ministerstvo financí České republiky, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-16]. Dostupný z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/pokutove-bloky/vzory-pokutovych-bloku>

7. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY PODANÉ PACHATELEM PŘESTUPKU PROTI PRAVOMOCNÉMU BLOKOVÉMU ŘÍZENÍ

Policie ČR je při výkonu své působnosti a pravomoci vázána „zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí“, jejíž významnost lze vyvodit již z toho, že je zakotvená v ústavním pořádku České republiky, resp. v čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR nebo v čl. 2 odst. 2 LZPS. Dle této zásady mohou správní orgány „*státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.*“⁶⁷ Každý, kdo má důvodně za to, že byl nesprávným či nezákonným postupem či rozhodnutím správního orgánu zkrácen na svých právech, má oprávnění proti takové úřední činnosti brojit opravnými prostředky a hájit tak své oprávněné zájmy.

Dle ust. § 84 odst. 2 PŘZ se nelze proti uložení pokuty v blokovém řízení odvolat. „*Je to však jen logickým vyústěním podstaty takového řízení – zaplacením pokuty vyjadřuje pachatel přestupku souhlas se spácháním přestupku a konkrétní sankci akceptuje. Možnost odvolání by tak nedávala smysl.*“⁶⁸ Ačkoliv jsou možnosti dodatečné obrany působící proti pravomocnému blokovému řízení pouze velmi omezené, neznamená to, že by v případě nezákonného postupu Policie ČR v souvislosti s uložení blokové pokuty za přestupek nebylo možné tento postup přezkoumat.

Jak již bylo výše zmíněno, formálně se blokové řízení o přestupku ve smyslu ust. 84 PŘZ shoduje s příkazem dle ust. § 150 odst. 5 SpŘ. S jistotou je můžeme považovat za totožný instrument zvláštního zkráceného správního řízení upravující jednu z možností vyřízení přestupkového jednání pachatele, jehož účelem je vydání meritorního rozhodnutí, blokové pokuty.

Dle ust. § 150 odst. 5 SpŘ, „*je-li účastník přítomen a plně uzná důvody vydání příkazu, považuje se stav věci za prokázaný a příkaz lze vydat na místě, pokud uloží povinnost k peněžitému plnění do 10 000,- Kč nebo povinnost k nepeněžitému plnění, jež účastník*

⁶⁷ Čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR, Čl. 2 odst. 2 LZPS.

⁶⁸ Múj-právník.cz, © 2014- 4-23 [online]. [cit. 2015-03-17]. Dostupný z: <http://www.muj-pravnik.cz/blokova-pokuta-a-blokove-rizeni/>

může uskutečnit ihned na místě. Odůvodnění příkazu lze nahradit vlastnoručně podepsaným prohlášením účastníka, že s uložení povinnosti souhlasí. Podepsáním prohlášení se příkaz stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. O této skutečnosti musí být účastník předem prokazatelně poučen.“⁶⁹

V právní nauce pojem pravomocnost správního aktu, v tomto případě blokové pokuty, znamená vznik konečného výsledku určitého postupu správního orgánu, který, s výjimkou zákonem stanovených případů, nelze změnit nebo zrušit (jde o zásadu „*ne bis in idem*“, tzv. překážku řízení věci již pravomocně rozhodnuté „*rei iudicatae*“).

Vykonatelnost znamená, že od určitého okamžiku (pro blokové řízení okamžik podepsání pokutového bloku přestupcem jako stvrzení, že s uložení blokové pokuty souhlasí) vznikla povinnost se řídit rozhodnutím správního orgánu.

7.1. Přezkumné řízení

Z výše uvedeného vyplývá, že možným opravným prostředkem, kterým se obviněný z přestupku může bránit, jestliže má za to, že byl zkrácen na svých právech nezákonně uloženou, avšak již pravomocnou a vykonatelnou blokovou pokutou, může být přezkumné řízení. Jiný důvod zahájení přezkumného řízení zákon nenabízí. Přezkumné řízení je tedy možné zahájit jen v případech, kdy lze důvodně pochybovat o zákonnosti rozhodnutí, v našem případě zákonnosti blokové pokuty. Přezkumné řízení se zahájí:

- a) na základě zjištění nadřízeného orgánu nebo policejního orgánu prvního stupně, který rozhodnutí vydal, že bylo vydáno pravomocné a vykonatelné rozhodnutí, které trpí takovými vadami, pro něž lze důvodně pochybovat, že je v souladu s právními předpisy, nebo
- b) byly tyto vady zjištěny na základě podnětu k provedení přezkumného řízení daného účastníkem řízení.

Pokud policejní orgán prvního stupně v plném rozsahu nevyhoví požadavkům pachatele přestupku a neprovede tzv. „*autoremeduru*“⁷⁰, postoupí věc jemu nadřízenému správnímu orgánu k rozhodnutí.

⁶⁹ Ust. § 150 odst. 5 SpŘ.

⁷⁰ Ust. § 95 odst. 2 SpŘ.

Pokud nadřízený orgán, který přezkoumal rozhodnutí jeho podřízeného policejního orgánu, dospěl k závěru, že v souvislosti s vydáním blokové pokuty nebyly porušeny právní předpisy, řízení usnesením zastaví a v případě, že přezkum byl iniciován na základě podnětu k zahájení přezkumného řízení, který byl dán pachatelem přestupku, tuto skutečnost s uvedením důvodů jemu do 30 dnů sdělí. V opačném případě zahájí přezkumné řízení usnesením z moci úřední. Nadřízený správní orgán takové přezkoumávané protiprávní rozhodnutí zruší a řízení zastaví, nebo rozhodnutí změní, popřípadě zruší a vrátí jej spolu se svým právním názorem policejnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. Policejní orgán prvního stupně je právním názorem nadřízeného správního orgánu vázán.

Právní účinky vyplývající z přezkumného řízení, kterým byla zrušena nebo změněna přezkoumávaná bloková pokuta, nastávají ode dne právní moci přezkoumávané blokové pokuty. Správní orgán je pro vydání usnesení o zahájení řízení vázán subjektivní lhůtou, kdy jej může vydat nejdéle do 2 měsíců ode dne, kdy se o důvodu zahájení řízení dozvěděl. Nejpozději je však možné vydat usnesení o zahájení přezkumného řízení do 1 roku od nabytí právní moci rozhodnutí ve věci. Samotné přezkumné řízení však musí být rozhodnutím ve věci ukončeno do 15 měsíců ode nenabytí právní moci blokové pokuty. Jedná se dvě možnosti existence prekluzivní (propadné) lhůty v přezkumném řízení, která ve svém důsledku znamená, že se účastník v postavení pachatele přestupku již nemůže domáhat zrušení nebo změnění předmětné blokové pokuty.

Inst. přezkumného řízení upravený v hlavě IX. SpŘ – ust., které se vztahují k přezkumu blokového řízení:

- Dle ust. § 94 odst. 1 SpŘ, „v přezkumném řízení správní orgány z moci úřední přezkoumávají pravomocná rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy. Účastník může dát podnět k provedení přezkumného řízení; tento podnět není návrhem na zahájení řízení; jestliže správní orgán neshledá důvody k zahájení přezkumného řízení, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do 30 dnů podatelci.“⁷¹
- Dle ust. § 95 odst. 1 SpŘ, „správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal, zahájí z moci úřední přezkumné řízení, jestliže po předběžném

⁷¹ Ust. § 94 odst. 1 SpŘ.

*posouzení věci dojde k závěru, že lze mít důvodně za to, že rozhodnutí bylo vydáno s právními předpisy.*⁷²

- *Dle ust. § 95 odst. 2 SpŘ, „jestliže podnět k přezkumnému řízení dal účastník, může přezkumné řízení provést správní orgán, který přezkoumávané rozhodnutí vydal, pokud plně vyhoví účastníkovi, který podnět uplatnil, a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému jinému účastníkovi, ledaže s tím všichni, jichž se to týká, vyslovili souhlas. Jinak předá věc k provedení přezkumného řízení nadřízenému správnímu orgánu“.*⁷³
- *Dle ust. § 96 odst. 1 SpŘ, „usnesení o zahájení přezkumného řízení lze vydat nejdéle do 2 měsíců ode dne, kdy se příslušný správní orgán o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od právní moci rozhodnutí ve věci.“*⁷⁴
- *Dle ust. § 96 odst. 2 SpŘ, „soulad rozhodnutí s právními předpisy se posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání. K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží. Příslušný právní orgán posoudí spisový materiál a podle potřeby zajistí vyjádření účastníků a správních orgánů, které řízení prováděly.“*⁷⁵
- *Dle ust. § 97 odst. 1 SpŘ, „jestliže správní orgán po zahájení přezkumného řízení zjistí, že právní předpis porušen nebyl, řízení usnesením zastaví. Usnesení se pouze poznamená do spisu.“*⁷⁶
- *Dle ust. § 97 odst. 2 SpŘ, „rozhodnutí ve věci v přezkumném řízení v prvním stupni nelze vydat po uplynutí 15 měsíců ode dne právní moci rozhodnutí ve věci. Probíhá-li přezkumné řízení, správní orgán je usnesením zastaví. Usnesení se pouze poznamená do spisu.“*⁷⁷
- *Dle ust. § 97 odst. 3 SpŘ, „rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, příslušný správní orgán zruší nebo změní, popřípadě zruší a věc vrátí odvolacímu správnímu orgánu nebo správnímu orgánu prvního stupně; tyto správní orgány jsou vázány právním názorem příslušného správního orgánu.“*⁷⁸

⁷² Ust. § 95 odst. 1 SpŘ.

⁷³ Ust. § 95 odst. 2 SpŘ.

⁷⁴ Ust. § 96 odst. 1 SpŘ.

⁷⁵ Ust. § 96 odst. 2 SpŘ.

⁷⁶ Ust. § 97 odst. 1 SpŘ.

⁷⁷ Ust. § 97 odst. 2 SpŘ.

⁷⁸ Ust. § 97 odst. 3 SpŘ.

- Dle ust. § 99 odst. 2 SpŘ, „pokud se ruší nebo mění rozhodnutí, jímž byla uložena povinnost, a neodůvodňují-li okolnosti případu jiné řešení, určí správní orgán, že účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne právní moci nebo předběžně vykonatelného přezkoumávaného rozhodnutí.“⁷⁹

7.2. Obnova řízení

Po dlouhou dobu velmi kontroverzní téma, zda v případě přestupku vyřízeného v blokovém řízení může pachatel přestupku podat žádost o obnovu řízení dle ust. § 100 odst. 2 SpŘ, neboť ust. § 100 totožného zákona ani ust. § 84 PŘZ výslovně takovou možnost neupravuje.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 3 As 58/2007 – 117 totiž vylučuje jakoukoli obnovu řízení o přestupku, který byl projednán v blokovém řízení, s odůvodněním, že „podmínkou sine qua non tohoto řízení je souhlas účastníka se zjištěním přestupku a uložení sankce. S ohledem na znění §100 odst. 1 písm. a) SpŘ nelze rovněž akceptovat, aby návrhem na obnovu řízení, které v daném případě proběhlo, tj. řízení blokového, bylo ve skutečnosti zahájeno řízení podle § 67 PŘZ, které ve věci neproběhlo.“⁸⁰

Naproti tomu Nejvyšší správní soud, který rozhodl v rozšířeném senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Vlašína, dospěl k právnímu názoru, který se neztotožňuje s výše uvedeným rozsudkem. V jeho usnesení ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 As 21/2010 – 65 totiž vyjadřuje názor, že „obnova řízení na žádost účastníka podle § 100 odst. 1 písm. a) SpŘ přichází v úvahu u přestupku, který byl vyřízen v blokovém řízení postupem podle § 84 a násl. PŘZ, jen v případě, že **žadatel neudělil souhlas s uložení pokuty v blokovém řízení.**“⁸¹ Dle odst. [36] usnesení NSS se jedná o případy, kdy „žadatel o obnovu řízení může zpochybnit souhlas s uložení pokuty v blokovém řízení s odkazem na to, že skutek nespáchal a pokutový blok ve skutečnosti podepsala jiná osoba, která se legitimovala jeho osobním dokladem. Lze si však představit i případy zfalšování podpisu obviněného z přestupku,

⁷⁹ Ust. § 99 odst. 2 SpŘ.

⁸⁰ Rozsudek NSS ze dne 6. 2. 2008, č. j. 3 As 58/2007 – 117.

⁸¹ Rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 As 21/2010 – 65.

který jeho spáchání nepopřel, avšak dožadoval se projednání přestupku v běžném správním řízení. K zfalšování podpisu osoby uvedené na pokutovém bloku však dokonce může dojít i tehdy, když se žádný přestupek nestal nebo kdy nebyl ztotožněn jeho pachatel. “⁸¹

V odst. [37] je dále uvedeno, že „v žádosti o obnovu řízení udávané zfalšování podpisu nebo záměna identity obviněného z přestupku na pokutovém bloku a navrhované důkazy vztahující se k těmto tvrzením je nepochybně nutné považovat za důvod pro obnovu řízení podle § 100 odst. 1 písm a) SpŘ. Jedná se totiž o dříve neznámé skutečnosti a důkazy, které vyšly najevo po právní moci rozhodnutí o uložení pokuty v blokovém řízení, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit. Tyto skutečnosti a důkazy zároveň mohou odůvodňovat jiné řešení skutku, jenž byl předmětem rozhodování v blokovém řízení. “⁸¹

Následným postupem dle odst. [52] a [53] usnesení NSS je zrušující rozhodnutí, kterým správní orgán původní pokutový blok v novém řízení zruší. „Vydáním takového zrušujícího rozhodnutí se věc vrací zpět do stádia před zahájením řízení o přestupku. Policejní orgán, který o uložení pokuty v blokovém řízení původně rozhodl, proto může v návaznosti na zjištění o zfalšování podpisu či záměně identity ve vztahu k osobě uvedené na pokutovém bloku věc odložit podle § 58 odst. 3 písm. b) PŘZ. Stejným způsobem může podle § 66 odst. 3 písm. g) PŘZ postupovat správní orgán, který je příslušný k projednání přestupku v řízení podle § 67 a násl. totožného zákona. Jestliže však dosavadní šetření nasvědčuje tomu, že osoba uvedená na pokutovém bloku sice nesouhlasila s projednáním přestupku v blokovém řízení, avšak přestupek spáchala, přistoupí správní orgán, který pokutový blok vystavil, k zahájení řízení o přestupku podle § 67 a násl. PŘZ nebo, jde-li o orgán policie, přestupek oznámí správnímu orgánu příslušnému k projednání přestupku v tomto běžném správním řízení. “⁸¹

Z výše uvedeného vyplývá, že žádost o obnovu řízení může žadatel podat v případech, kdy nebyla splněna podmínka pro blokové řízení dle ust. § 84 odst. 1 PŘZ. Jedná o případy:

- zfalšování podpisu na pokutovém bloku,*
- záměna identity, nebo*
- nesouhlasu žadatele přestupek projednat v blokovém řízení.*

Inst. obnovy řízení zakotvený v hlavě X. SpŘ – ust., které se vztahují k obnově blokového řízení:

- Dle ust. § 100 odst. 1 písm. a) SpŘ, „řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými.“⁸²
- Dle ust. § 100 odst. 2 „účastník může podat žádost o obnovu řízení u kteréhokoliv správního orgánu, který ve věci rozhodoval, a to do 3 měsíců ode dne, kdy se o důvodu obnovy řízení dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne právní moci rozhodnutí. Obnovy řízení se nemůže domáhat ten, kdo mohl důvod obnovy uplatnit v odvolacím řízení. O obnově řízení rozhoduje správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni.“⁸³
- Dle ust. § 100 odst. 6 „žádosti o obnovu řízení se přizná odkladný účinek, jestliže hrozí vážná újma účastníkovi nebo veřejnému zájmu. Rozhodnutí, jímž bylo řízení obnoveno, má odkladný účinek, pokud napadené rozhodnutí nebylo dosud vykonáno, ledaže správní orgán v rozhodnutí odkladný účinek vyloučí z důvodů uvedených v § 85 odst. 2 nebo ledaže vykonatelnost nebo jiné účinky rozhodnutí již zanikly podle zvláštního zákona. Rozhodnutí, jímž se žádost o obnovu řízení zamítá, se oznamuje pouze žadateli; ten proti němu může podat odvolání.“⁸⁴
- Dle ust. § 102 odst. 1 „k novému řízení poté, co bylo rozhodnuto o obnově řízení, nebo k novému řízení podle § 101 je příslušný správní orgán, který byl příslušný k původnímu řízení v prvním stupni. Odvolací správní orgán je příslušný tehdy, jestliže řízení bylo obnoveno z důvodů, jež se týkaly výlučně řízení před tímto správním orgánem.“⁸⁵

7.3. Stížnosti

Každý, kdo má pochybnosti o správnosti a zákonnosti policejního postupu, konečného rozhodnutí, či vystupování Policie ČR jako celku nebo konkrétního policejního orgánu či

⁸² Ust. § 100 odst. 1 písm. a) SpŘ.

⁸³ Ust. § 100 odst. 2 SpŘ.

⁸⁴ Ust. § 100 odst. 6 SpŘ.

⁸⁵ Ust. § 102 odst. 1 SpŘ.

policisty vůči veřejnosti, může o tomto učinit stížnost, neposkytuje-li zákon jiný prostředek ochrany. Stížnost je možno podat buďto ústně nebo písemně a na rozdíl od předchozích institutů přezkumného řízení či obnovy řízení i před vydáním konečného rozhodnutí kdykoli během procesu rozhodování.

Stížnosti proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu jsou upraveny v ust. § 175 SpŘ. Stížnosti na nedostatky v činnosti policejního sboru či konkrétního policisty jsou pak upraveny v ust. § 97 ZPOL.

8. SOUČINNOST POLICIE ČR S PŘÍSLUŠNÝMI SPRÁVNÍMI ORGÁNY

Jak již bylo výše uvedeno, Policie ČR je sama příslušná k projednávání přestupků dle ust. § 86 písm. a) PŘZ a dalších přestupků, které jsou uvedeny v jiných zákonech (např. přešupek ve smyslu ust. § 42a odst. 2, odst. 3 písm. b) a § 42a odst. 4 písm. a), b), c), d) a f) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, může Policie ČR dle § 43 odst. 4 totožného zákona) projednat v blokovém řízení s přešupcem na místě. Projednávání takovýchto přešupků je ukončeno s pachatelem přešupku vydáním pokutového bloku, jakožto meritorního rozhodnutí v blokovém řízení, přičemž osobou pachatele přešupku může být pouze fyzická osoba.

V praxi často nastávají i situace, kdy Policie ČR svou činností odhalí přešupek, nebo se o takovém přešupku dozví (např. na základě oznámení oznamovatele či jiného orgánu) a není k jeho projednávání sama příslušná. Dalšími zvláštními případy jsou, že odhalí přešupek, kterého se dopustila osoba se zvláštním společenským postavením, nebo odhalí tzv. jiný správní delikt, kterého se dopustila právnická či fyzických podnikajících osoba, nebo odhalí skutečnost, která nasvědčuje, že jde o trestný čin. Blokové řízení v takových případech nepřichází v úvahu a Policie ČR musí volit postup, jenž je upraven v ust. § 58 PŘZ. Takovým postupem je oznámení přešupku nebo odevzdání věci, které můžeme považovat za oznámení dle ust. § 58 odst. 1 PŘZ, který stanoví, že „orgány Policie České republiky, Vojenské policie (dále jen „orgány policie“) státní orgány a orgány obce oznamují příslušným správním orgánům přešupky, o nichž se dozví, nejsou-li samy příslušny k jejich projednávání. V oznámení uvedou zejména, který přešupek je ve skutku spatřován, důkazní prostředky, které jsou jim známy a které prokazují, že jde o přešupek a že byl spáchán určitou osobou.“⁸⁶

Příslušný správní orgán na základě oznámení zahájí z moci úřední správní řízení o přešupku dle ust. § 67 PŘZ, tzv. běžné přešupkové řízení, jehož předmětem je skutkové zjišťování spojené s dokazováním a následné právní posouzení předmětného protiprávního jednání pachatele. „Řízení o přešupcích je svou povahou sankční správní řízení, v němž je

⁸⁶ Ust. § 58 odst. 1 PŘZ.

*posuzováno, zda došlo ke spáchání přestupku, kdo jej spáchal a za jakých okolností, a jakou sankci je třeba uložit pachateli přestupku za jeho protiprávní jednání.*⁸⁷

8.1. Oznámení přestupku příslušnému správnímu orgánu

Nepříslušnost projednat přestupek fyzické osoby však není jediným případem, kdy Policie ČR sepisuje ve věci zjištěného protiprávního jednání oznámení. Další případy jsou následující:

- jedná se o závažné porušení zákona a policista na základě svého subjektivního uvážení považuje postih blokovou pokutou za nedostatečný,
- nejsou splněna zákonná kritéria pro vyřízení přestupku v blokovém řízení dle ust. § 84 PŘZ, tzn., že obviněný z přestupku nesouhlasí s přestupkem nebo odmítá vyřízení přestupku v blokovém řízení, ačkoli je přestupek spolehlivě zjištěn,
- vozidlo řízené přestupcem se nepodařilo orgánem policie zastavit a vyřešit tak přestupek na místě, nebo
- na místě spáchání přestupku se nachází pouze odstavené nebo zaparkované vozidlo a řidiče jakožto osobu pachatele přestupku nebylo možné na místě zjistit.

Dle ust. § 58 odst. 2 PŘZ *„oznamuje-li přestupky příslušným správním orgánům orgán policie a jedná se o přestupky*

- a) proti veřejnému pořádku,*
- b) proti občanskému soužití, nasvědčují-li okolnosti tomu, že v jejich důsledku došlo k ublížení na zdraví,*
- c) proti majetku,*
- d) proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu,*
- e) proti pořádku ve státní správě, spáchané na úseku státní správy v působnosti Police České republiky,*
- f) uvedené v § 29 odst. 1 písm. ch), § 30 odst. 1 písm. d) až j) a § 35 odst. 1 písm. f), učiní orgán policie nezbytné šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním*

⁸⁷ Rozsudek NSS ze dne 26.6.2009 sp. zn. 9 As 61/2009.

*orgánem. O zjištěných skutečnostech sepíše orgán policie úřední záznam, který přiloží k oznámení. Oznámení učiní orgán policie nejpozději do třiceti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozví.*⁸⁸

Z výše uvedeného lze dovodit, že oznámením se rozumí de facto spis, jakožto soubor písemností vztahujících se k danému přestupku a jeho pachateli, který je možno vyložit dle ust. § 17 odst. 1 SpŘ.:

*„V každé věci se zakládá spis. Každý spis musí být označen spisovou značkou. Spis tvoří zejména podání, protokoly, záznam, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Přílohou, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích. Spis musí obsahovat soupis všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.*⁸⁹

8.2. Odevzdání věci příslušnému orgánu

Příslušnému orgánu se odevzdávají přestupky, které nelze vzhledem k osobě pachatele projednat podle PŘZ, ale projednávají se podle zvláštních právních předpisů (např. zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů), kterého se dopustili osoby uvedené v ust. § 10 PŘZ, tzn. osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci, příslušníci bezpečnostních sborů, osoby během výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence. Dále se příslušnému orgánu odevzdávají jiné správní delikty, kterých se dopustila právnická osoba nebo fyzická podnikající osoba, anebo nasvědčují-li skutečnosti, že jde o trestný čin. O tomto pojednává ust. § 58 odst. 3 písm a) PŘZ, dle kterého orgán policie *„věc odevzdá příslušnému orgánu, jde-li o jednání mající znaky přestupku, které se projednává podle zvláštních právních předpisů, nebo jde-li o jiný správní delikt než přestupek anebo nasvědčují-li skutečnosti, že jde o trestný čin.*⁹⁰

Výše uvedené skutečnosti k formální a obsahové podobě spisu oznámení přestupku a jeho konkretizace dle ust. § 17 SpŘ platí současně i pro odevzdání věci.

⁸⁸ Ust. § 58 odst. 2 PŘZ.

⁸⁹ Ust. § 17 odst. 1 SpŘ.

⁹⁰ Ust. § 58 odst. 3 písm. a) PŘZ.

PRAKTICKÁ ČÁST

9. PROJEDNÁNÍ PŘESTUPKOVÉHO JEDNÁNÍ V PRAXI

V této kapitole se pokusím názorně popsat postup policejní hlídky při projednávání protiprávního jednání mající znaky přestupku s jeho pachatelem. Protiprávní jednání bude spatřováno v překročení nejvyšší povolené rychlosti motorového vozidla a naměření rychlosti bude provedeno měřícím zařízením PolCam.

9.1. Zjištění protiprávního jednání pachatele mající znaky přestupku

Hlídka Policie ČR je v souvislosti s její veškerou činností vázaná povinností dodržovat platné zákony a jiné právní předpisy (např. etické kodexy Policie ČR, interní právní předpisy v oblasti v boji proti korupci apod.) Stejně tak náš případ, samotné zjištění a zadokumentování překročení nejvyšší dovolené rychlosti motorového vozidla, musí být hlídkou provedeno v souladu s interními právními předpisy a návody k obsluze měřícího zařízení. V opačném případě by zjištěné protiprávní jednání nemohlo být považováno za spolehlivě zjištěné a přestupek by nemohl být kladen pachateli za vinu (např. rozsudek NSS ze dne 8. 2. 2012 pod spisovou značkou 3 As 29/2011 – 51).

V našem případě je protiprávní jednání řidiče X, který překročil nejvyšší dovolenou rychlost s osobním vozidlem Y, hlídkou Policie ČR spolehlivě zjištěno a zaznamenáno na videozáznam měřícím zařízením PolCam.

Obrázek 6 Záznam pořízený zařízením PolCam s údajem o naměřené rychlosti ⁹¹

⁹¹ Anti-Radary.net, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupný z: [http://www.anti-radary.net/clanky/21_Metody-mereni-rychlosti-vozidel-a-zpusoby-ochrany-\(3\)/#](http://www.anti-radary.net/clanky/21_Metody-mereni-rychlosti-vozidel-a-zpusoby-ochrany-(3)/#)

9.2. Projednání přestupku s pachatelem

Přestupek spočívající v překročení nejvyšší povolené rychlosti motorovým vozidlem Y byl tedy spolehlivě zjištěn. Jelikož je hlídka Policie ČR vázána povinnostmi dle ust. § 10 ZPOL, dle které „v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě nebo zaměstnanec policie v pracovní době povinen provést úkon v rámci své pravomoci (dále jen „úkon“) nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil“.

V daném případě je zřejmé, že se jedná o úkon, který spadá do úkolů policie a není pochybu, že by jej hlídka nemohla úspěšně dokončit. Jedná se totiž o méně závažný přestupek kvalifikovaný dle ust. § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4. ZSIL, a zákon za něj umožňuje uložit v blokovém řízení pokutu do 1.000,- Kč. Hlídka proto provede zastavení motorového vozidla způsobem ve smyslu ust. § 79 ZSIL.

Po zastavení motorového vozidla přistoupí hlídka ke zjištění totožnosti osoby řidiče a to na základě oprávnění ust. § 63 odst. 2 písm. a) ZPOL, dle kterého „policista je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nebo správního deliktu.“ Dále je hlídka oprávněna vyzvat osobu řidiče k předložení dokladů potřebných k řízení a provozu vozidla dle ust. § 6 odst. 8 ZSIL, dle kterého „řidič motorového vozidla musí mít při řízení u sebe

- a) řidičský průkaz,
- b) osvědčení o registraci vozidla podle zvláštního právního předpisu⁹²,
- c) doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu⁹³,
- d) doklad o zdravotní způsobilosti, pokud jde o řidiče podle § 87 odst. 3.⁹⁴

Po předložení všech potřebných dokladů a zjištění totožnosti osoby řidiče X, učiní hlídka vůči němu další oprávnění, jímž je ve smyslu ust. § 5 odst. 1 písm. f) a g) ZSIL výzva k podrobení se zjištění, zda není ovlivněn alkoholem či jinou návykovou látkou. Hlídka dále provede lustraci v informačním systému Policie ČR, zejména dotaz do evidence obyvatel, evidence řidičů a evidence motorových vozidel. V případě negativních

⁹² Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změnách některých souvisejících zákonů.

⁹³ Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

⁹⁴ Ust. § 6 odst. 8 ZSIL.

výsledků těchto úkonů může hlídka přistoupit k samotnému projednání protiprávního jednání překročení nejvyšší dovolené rychlosti.

9.3. Vyhotovení pokutového bloku

Samotnému vyhotovení pokutového bloku předchází splnění základních podmínek pro blokové řízení, které jsem zmínil v Kapitole 6 a které vyplývají z ust. § 84 odst. 1 PŘZ. Pokud řidič X plně uzná nežádoucí jednání, kterého se dle tvrzení hlídky Policie ČR dopustit a které je mu kladeno za vinu, není již o existenci a zavinění takového protiprávního jednání žádných pochybností. Hlídka dále po posouzení okolností přestupkového jednání dle ust § 12 PŘZ řidiči X vyměří sankci za přestupek a projedná jej s ním v blokovém řízení. Pokud je řidič X ochoten sankci za přestupek v blokovém řízení zaplatit (zde není rozdíl, zda částku zaplatí na místě hlídce projednávající přestupek nebo dodatečně ve lhůtě splatnosti), ve svém důsledku to znamená, že s projednáním přestupku v blokovém řízení souhlasí a výši pokuty akceptuje. Na základě této skutečnosti pak hlídka vypíše blok na pokutu na místě zaplacenou či na místě nezaplacenou, který splňuje formální náležitosti dle ust. § 85 odst. 5 PŘZ, poskytne jej řidiči X k nahlédnutí a ten jej jako správný stvrdí svými podpisy na všechny jeho části. Pokutový blok se tak stává finálním rozhodnutím ve věci přestupku projednaného v blokovém řízení.

ZÁVĚR

Pro tvorbu této práce jsem nastudoval nemalé množství odborných knih a textů. Současně jsem pro tento účel využil i některé znalosti získané z praxe. Informace, které jsem získal v souvislosti s tvorbou této práce, zcela jistě aplikuji do své následné praxe a stanou se pro mne významným přínosem.

V úvodu bakalářské práce jsem zmínil její cíl, kterým mělo být naplnění záměru, aby:

- **čtenář z obsahu textu pochopil účel práce a důležitost poslání ozbrojeného sboru Policie ČR.**

Uvádím, že po celou dobu vypracovávání této práce jsem měl cíl stále na paměti. Tomuto závazku jsem přizpůsoboval obsah celého textu, přičemž jsem nepovažoval za správné čtenáře „zahlcovat“ velkým množstvím složitých informací, se kterými se může seznámit následně, pokud bude mít i nadále zájem prohlubovat si své znalosti a věnovat se této problematice, a které by mohly mít nepříznivý dopad na přehlednost a čtivost celé práce. Z těchto důvodů jsem uvedl a popsal jen základní skutečnosti vztahující se k činnosti Policie ČR, které mi dle mého soudu nejlépe pomohli dostát tomuto závazku.

Naplnění cíle bakalářské práce tak považuji za splněné.

RESUME

As a topic of this bachelor thesis I chose „Proving offenses, penalties and appeals in police practice“, which I split into two parts – theoretical and practical.

In the first chapter of the theoretical part I deal with basic duties of Police of the Czech Republic and I list the basic principles and tasks linked to such duties. In the second chapter I deal with establishing the term „offense“ and it’s implementation and significance in the legal order of Czech Republic, where I especially point out the law no. 200/1990, on offenses as amended, which can be considered the source of criminal law. In the third chapter I describe the most common tasks of Police of the Czech Republic carried out in order to ascertain and consider the offense. Such tasks involve basic lawful authorizations and methods used in criminology. Fourth chapter lists all the offenses the police of the Czech Republic is allowed to settle on its own. I list all the offenses according to the aforementioned law and also offenses stated in other laws. In the fifth chapter I describe basic principles of misdemeanors proceedings. In the sixth chapter I deal mostly with shortened version of the misdemeanor proceeding “penalty proceeding” but also with the “standard offence proceeding”, which is carried out by the police of the Czech Republic occasionally. Chapter seven focuses on means of protection of the subject of the shortened misdemeanor conduct i.e. “review procedure”, “renewal of proceeding” and “appeals”. At the end of the theoretical chapter, in chapter eight there is a description of cooperation between the police of the Czech Republic and other administrative authorities to which the police of the Czech Republic forwards those offenses which the police of the Czech Republic is not authorized to settle on its own.

Practical part contains a real life situation in which perpetration of an offense (breaking of the speed limit by motor vehicle detected by measuring device) is carried out by a patrol of the police of the Czech Republic. Proceeding of this unlawful conduct has been settled “on the spot” by means of shortened version of the misdemeanor proceeding by issuing fine.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- DVOŘÁČEK, Zdeněk. *Právní základy veřejného pořádku: (vybrané kapitoly)*. Vyd. 1. Praha: Trivis, 2004, 95 s. ISBN 80-86795-04-7x.
- HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009, 837 s. Právnícké učebnice (C.H. Beck). ISBN 9788074000492.
- HLAVÁČEK, J., PROTIVÍNSKÝ, M., a kol.: *Praktická kriminalistika*, Praha: KÚ PČR, 2007, 240 s.
- CHMELÍK, Jan. *Rukověť kriminalistiky*. 2005. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005, 532 s. ISBN 8086898369
- JEMELKA, Luboš, Klára PONDĚLÍČKOVÁ a David BOHADLO. *Správní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011, 848 s. ISBN 9788074004018.
- VARVAŘOVSKÝ, Pavel. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, c2012, Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv), 254 s. ISBN 978-80-7357-945-6.

Právní předpisy:

- Zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD.
- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Judikatura:

- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 3 As 58/2007 – 117.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2009, sp. zn. 9 As 61/2009.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 As 21/2010 – 65.

Internetové zdroje:

- *Anti-Radary.net* 2015 [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupný z:
[http://www.anti-radary.net/clanky/21_Metody-mereni-rychlosti-vozidel-a-zpusoby-ochrany-\(3\)/#](http://www.anti-radary.net/clanky/21_Metody-mereni-rychlosti-vozidel-a-zpusoby-ochrany-(3)/#)
- HOLČÁKOVÁ, Gabriela. *regionyrcz* 2015 © [online]. [cit. 15.3.2015]. Dostupný z:
<http://www.regionyrcz/view.php?cislocclanku=2011010853-nejnovejsi-radary-ramer-10-zacnou-pouzivat-moravskoslezsti-policiste-jako-prvni-v-republice&rstema=237&rsstat=5&rskraj=6&rsregion=0>
- Ministerstvo financí České republiky. *mfcrcz* © 2015 [online]. [cit. 2015-03-16]. Dostupný z:
<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/pokutove-bloky/vzory-pokutovych-bloku>
- ŠIANSKÁ, Adéla. *muj-pravnik.cz*, © 2014- 4-23 [online]. [cit. 2015-03-17]. Dostupný z:
<http://www.muj-pravnik.cz/blokova-pokuta-a-blokove-rizeni>
- Policie České republiky. *policie.cz*, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupný z:
<http://www.policie.cz/clanek/o-nas->
- Policie České republiky. *policie.cz*, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupný z:
<http://www.policie.cz/clanek/kalibrace-analyzatoru-alkoholu-v-dechu.aspx>
- Policie České republiky. *policie.cz*, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupný z:
<http://www.policie.cz/clanek/mereni-rychlosti-silnicnich-vozidel.aspx>
- Policie České republiky. *policie.cz*, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-11]. Dostupný z:
<http://www.policie.cz/clanek/policiste-dostali-novy-pristroj.aspx>
- Policie České republiky. *policie.cz*, © 2015 [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupný z:
<http://www.policie.cz/clanek/drogwipe-rychly-drogovy-test.aspx>